

**Een archeologische inventarisatie van de
staat van veenterpen in de polders
Matsloot-Roderwolde en Peizer- &
Eeldermeden, gemeente Noordenveld
(Dr.)**

M. Schepers

ARC-Publicaties 196

Groningen
8 september 2008
ISSN 1574-6879

Colofon

Een archeologische inventarisatie van de staat van veenterpen in de polders Matsloot-Roderwolde en Peizer- & Eeldermeden, gemeente Noordenveld (Dr.)

ARC-Publicaties 196
ARC-Projectcode 2008/115

Opdrachtgever
Dienst Landelijk Gebied
Bevoegd gezag
Drents Plateau, dr. W.A.B. van der Sanden
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer booronderzoek
30382 en 30384

Tekst
M. Schepers
Afbeeldingen
B. Schomaker & M. Schepers
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6879

Groningen, 8 september 2008

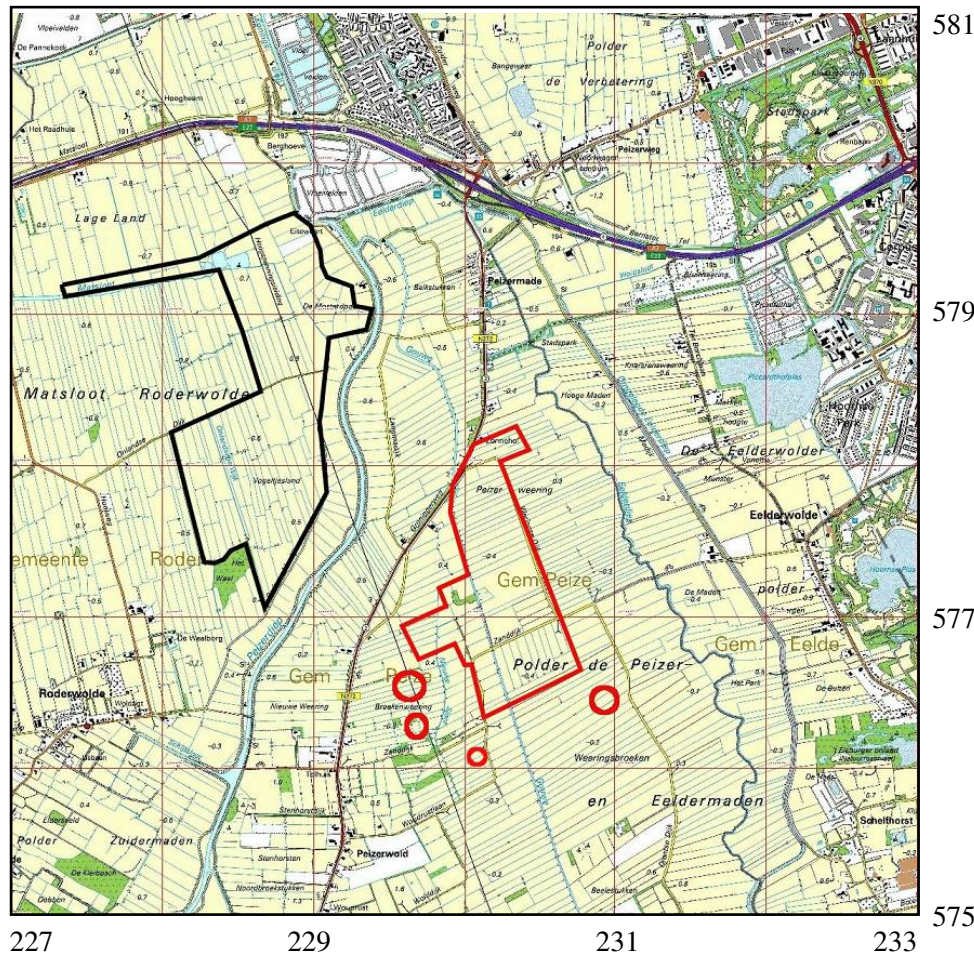
Omslag
Sfeerfoto van het veldwerk. Foto: M. Schepers

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Aanleiding tot het uitvoeren van onderhavig onderzoek vormt de voorgenomen ontwikkeling van de waterbergingsgebieden Roden-Norg en Peize, gemeente Noordenveld en Tynaarlo (Dr.). In dit gebied ligt een groot aantal veenterpen. Deze veenterpen liggen in de polders Matsloot-Roderwolde en de Peizer- en Eeldermade. Onduidelijk is welke uitwerking de plannen in het gebied hebben op deze terpen. Alle in dit onderzoek betrokken veenterpen bevinden zich in de gemeente Noordenveld. Voor de inventarisatie is uitgegaan van onderzoek dat in de jaren '90 van de vorige eeuw is uitgevoerd door RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. (hierna te noemen 'RAAP') en is vastgelegd in RAAP-rapporten 84 (Scholte Lubberink 1994) en 358 (Scholte Lubberink 1998). De inventarisatie van de veenterpen moet leiden tot een uitspraak over de staat van de veenterpen en of deze achteruit is gegaan sinds het onderzoek van RAAP. De huidige opname moet als een 0-meting voor het monitoringproject worden beschouwd. Naar aanleiding van dit onderzoek worden in overleg met drs. M. Vorenhout, onderzoeker aan de Vrije Universiteit, een aantal terpen geselecteerd voor monitoring. In opdracht van Dienst Landelijk Gebied heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) het archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een veldcontrole van veenterpen is eind juni en begin juli 2008 uitgevoerd door M. Schepers MA, J.R. Hoekstra MA en drs. H.H. Bürmann. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1)¹ en het Plan van Aanpak zoals dat opgesteld is door RAAP.² Naast de archeologische (her)inventarisatie van de veenterpen, is het complete plangebied, dus ook de gebieden waarin zich (volgens de huidige kennis) geen veenterpen bevinden, onderzocht in een verkennend booronderzoek. Dit onderzoek is uitgevoerd door dr. H. Buitenhuis (in voorbereiding).

Legenda

- Deelgebied Matsloot-Roderwolde
- Monument Peizermade
- De onderzochte veenterpen nabij het monument

Afbeelding 1.1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Het deelgebied Matsloot-Roderwolde is aangegeven met een zwarte lijn. Met een rode lijn is het monument in de Peizermade aangegeven. De vier rode cirkels geven de onderzochte veenterpen nabij het monument aan. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het controlegebied veenterpen ligt in de polders Matsloot-Roderwolde en Peizer- en Eeldermade. Het gebied ligt direct ten zuidwesten van de stad Groningen, en ligt geheel binnen de grenzen van de gemeente Noordenveld (afb. 1.1).

1.3 Objectgegevens

Provincie	Drenthe
Gemeente	Noordenveld
Plaats	Roderwolde / Peizermade
Toponiem	Polder Matsloot-Roderwolde / Eelder- & Peizermade
Kaartbladen	7C en 7D
Periode	Late Middeleeuwen
Type object	Veenterpen
Type bodem	Veengronden / Podzolgronden
Geomorfologie	Veenvlakte
Grondwaterstand	Grondwaterstand

1.4 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is te komen tot een uitspraak over de staat van de veenterpen in het onderzoeksgebied. Op basis van de inventarisatie worden een aantal veenterpen geselecteerd die de komende jaren in aanmerking komen voor monitoring. Deze monitoring moet onder andere leiden tot een uitspraak over welke invloed extreme grondwaterfluctuatie heeft op de boven het maaiveld uitstekende veenterpen (Milojkovic 2007, p. 41). Uiteindelijk moet dit leiden tot beleid dat is toegespitst op een zo goed mogelijke instandhouding en/of bescherming van de terpen. De inventarisatie is puur gericht op de conservatie van de terpen. De datering van de terpen en de nog steeds niet overtuigend beantwoorde vraag waartoe ze gediend hebben, zijn dan ook géén onderdeel van het onderzoek. Wel zullen zaken genoemd worden die met betrekking tot deze kwesties zijn opgevallen. Een bureaustudie over het gehele plangebied is eerder uitgevoerd door Arcadis.

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

²Aaldersberg, 2008. *Waterbergingsgebieden Roden-Norg en Peize, gemeenten Noordenveld en Tynaarlo. Plan van aanpak veldcontrole veenterpen*. Weesp.

2 Onderzoeksgeschiedenis

Sinds het einde van de 18e eeuw hebben de veenterpen in de belangstelling gestaan van oudheidkundig geïnteresseerden (Van Vilsteren 1992). Het bleef hierbij echter beperkt tot het verzamelen en beschrijven van losse vondsten. Echt archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door prof. dr. A.E. van Giffen (Van Giffen 1931). De term 'veenterpen' is geïntroduceerd door A.E. Clingenborg. Tijdens een bodemkartering die Clingenborg aan het eind van de jaren zestig van de 20e eeuw in het gebied uitvoerde, zijn alle veenterpen in kaart gebracht (Klungel 1971). Hernieuwde opgravingen in het gebied vonden plaats in 1975 en 1976 door het Biologisch-Archeologisch Instituut (BAI, nu Groninger Instituut voor Archeologie (GIA)) tijdens de aanleg van de Hoornsemeer en de Hoornseplas ten zuiden van de stad Groningen (Casparie 1988). Tijdens deze opgravingen werden zes terpen gedetailleerd onderzocht. Het aardewerk van deze opgravingen is onderzocht door C. Jager (Jager 1990). De laatste algehele inventarisatie van de terpen is uitgevoerd door RAAP (Scholte Lubberink 1994 en Scholte Lubberink 1998). Een deel van de veenterpen in de Peizermaden ligt binnen de grenzen van een nieuw door de RACM aangewezen archeologisch monument. In het kader van dit nieuwe monument is hier opnieuw een inventarisatie gemaakt. Deze inventarisatie vond plaats in de vorm van een groot booronderzoek (Ytsma 2007) en enkele opgravingen. Alle onderzoeken tezamen leveren een beeld op van eenvoudige woonplaatsen die in gebruik zijn geweest in de 13e- en de 14e eeuw. De precieze functie van de bewoning in het gebied is altijd een punt voor discussie gebleven. De verklaringen lopen uiteen van bierbrouwerij (Van Vilsteren 1992), vetweiderij (Casparie 1988) of het stichten van gemengde, zelfvoorzienende boerenbedrijven (Ytsma 2007).

3 De veenterpeninspectie

3.1 Verantwoording methodiek

Het belangrijkste uitgangspunt bij dit onderzoek vormen de inventarisaties die RAAP in de jaren negentig in het gebied heeft uitgevoerd. Het Plan van Aanpak (PvA) stelt dat alleen veenterpen onderzocht moeten worden die in deze inventarisaties als ‘eenduidig’ bestempeld zijn. Om de vergelijking tussen het onderzoek van RAAP en het onderzoek van ARC bv zo eenvoudig mogelijk te maken, wordt de nummering van RAAP’s catalogi aangehouden. Naast het volgen van het PvA is ook overleg gevoerd met drs. M. Vorenhout van de Vrije Universiteit. Deze is meegeweest op de eerste velddag, waarin nauwgezet werd afgestemd welke kenmerken beschreven moesten worden. Informatie omtrent doorworteling, vochthoudendheid, vegetatie en fysieke aantasting als doorgaving en vertrapping door vee worden gebruikt als basis voor een monitoringproject. Vorenhout zal naar aanleiding van deze inventarisatie, in overleg met ARC bv, een aantal terpen selecteren voor deze monitoring in de komende jaren. Op deze eerste velddag werden de terpen 38–42 en de terpen 48–51 samen onderzocht.

Op basis van de opgegeven coördinaten was het eenvoudig de veenterpen terug te vinden. In het door RAAP zelf (mede) op basis van deze onderzoeken geschreven Plan van Aanpak wordt gesteld dat in de zichtbare veenterpen met een enkele boring volstaan moet worden. Uiteindelijk bleken bijna alle veenterpen nog goed in het veld waarneembaar, in veel gevallen op basis van in het veld waarneembaar reliëf, maar in enkele gevallen ook op basis van zeer duidelijke verschillen in de vegetatie. Dat de terpen grotendeels goed zichtbaar waren, hangt waarschijnlijk ook samen met de keuze om alleen de eenduidige veenterpen uit de inventarisatie van RAAP in dit onderzoek te betrekken. In de terpen die visueel te begrenzen waren, is standaard slechts één boring gezet. Soms zijn ter controle enkele verder niet beschreven ondiepe boringen (enkele decimeters) gezet om de visueel vastgestelde begrenzing te verifiëren. In deelgebied 1 (Matsloot-Roderwolde) zijn in de volgende veenterpen meer boringen gezet: 1 (4), 10 (2), 16 (3), 20 (2), 21 (4), 22 (3), 23 (4), 24 (2), 37 (3), 44 (2), 45 (2), 47 (5), 48 (4), en 51 (8). In deelgebied 2 (Peizer- en Eeldermade) zijn alleen in terp 54 meer boringen gezet (3). Een aantal terpen werd aan de oppervlakte visueel niet aangetroffen. Het gaat om de terpen 49, 53–55 en terp 69 van deelgebied 1 en terp 58 van deelgebied 2. Ter plaatse is in een 20:25 grid de betreffende locatie afgeboord om de terpen alsnog op te sporen (afb. 3.8, 3.9, 3.10, 3.11). In totaal zijn voor dit onderzoek 166 boringen uitgevoerd. Het veldwerk werd uitgevoerd in een extreem warme periode. Dit had

tot gevolg dat de kleiige top laag van de terpen met een edelmanboor moest worden gezet. Doorgaans kwam dit neer op ongeveer 30 cm. Daarna werd de boring met een 3 cm guts doorgezet. Alle boringen zijn ingemeten met een 06gps. Daarnaast is de begrenzing van de veenterpen vastgelegd door middel van het meten van tenminste vier punten. Alle metingen hebben een maximale afwijking van 5 cm. Naast de inventarisatie zijn de veenterpen in het veld gemarkeerd door piketten te slaan. De precieze locatie van de ingemeten punten (op kaart) en de gezette verkennende en extra boringen zijn bijgevoegd op een cd.

3.2 Bodemopbouw

In de catalogus wordt per veenterp ingegaan op de in de boring geconstateerde opbouw, en in hoeverre die verschilt van de opbouw zoals RAAP die vastgesteld heeft. De basale opbouw van de veenterpen is vrij eenvoudig:

- 1 droge verzande stoffige kleilaag
- 2 kleiige en/of lemige ophogingslaag. Dit is het vondstniveau of vloerniveau
- 3 laag veraard veen
- 4 veen

In een aantal gevallen bevindt zich dicht aan de oppervlakte een zandkop. Er kan over gedebatteerd worden of er wel sprake is van een veenterp, of dat er meer gesproken moet worden van het benutten van een natuurlijke hoogte. Verder valt van een aantal terpen aan de noordwestkant van de Matsloot op dat de veenterp opgeworpen is van venige klei, in plaats van veen. De opbouw zoals die door RAAP is vastgesteld, is in vrijwel alle gevallen sterk achteruit gegaan. De oorzaak hiervan moet vrijwel geheel gezocht worden in de verdroging van het gebied en de daarmee gepaard gaande oxidatie van het veen. RAAP noemt de laag veraard veen in vrijwel alle gevallen antropogeen. De algehele verdroging van het gebied heeft ertoe geleid dat de veraarding ook in de terpen dieper doorgezet heeft. Dit betekent natuurlijk geen toename van de dikte van het antropogene pakket. Alhoewel RAAP waarschijnlijk terecht opmerkt dat de terpen grotendeels van veen opgeworpen zijn, is door de verregaande veraarding niet meer vast te stellen waar het opgebrachte pakket ophoudt en het natuurlijke pakket begint. De verdroging van het gebied wordt nog verder bevestigd door de sterk afgenomen hoogte van de veenterpen. Een afname van 50% in hoogte sinds het onderzoek van RAAP is helaas geen uitzondering. De verdroging van het gebied heeft bepaalde percelen bovendien geschikt gemaakt voor verdere bewerking. Op luchtfoto's is te zien dat percelen omgeploegd zijn, waarbij de veenterpen spijtig genoeg niet zijn ontzien (afb. 3.1). De opbouw van de bovenste 50 cm, waarin ten tijde van het onderzoek van RAAP nog enkele interessante differentiaties mogelijk waren, is vrijwel geheel verloren gegaan (paragraaf 4 en bijlage 1). Hiervoor is naast de genoemde verdroging en ploegschade, mogelijk ook bioturbatie verantwoordelijk. Alhoewel ten tijde van dit onderzoek weinig molshopen op de terpen aanwezig waren, was dit ten tijde van het onderzoek van RAAP wel het geval. De veenterpen moeten lange tijd een aantrekkelijke vestigingsplaats gevormd hebben voor mollen, omdat ze net iets

Afbeelding 3.1. Terp nummer 39 (deelgebied 2) op een luchtfoto. De terp is goed zichtbaar, maar ook is te zien dat het perceel, inclusief terp, is omgeploegd.

hogere en drogere waren dan het omringende veengebied.

3.3 Opsporen van veenterpen

De meest voor de hand liggende manier om een veenterp op te sporen, is het visueel vast stellen van de verhoging en hier ter bevestiging van de interpretatie een boring in te zetten. Voor de begrenzing of bevestiging van de interpretatie als veenterp kunnen ook nog kenmerkende vegetatie, luchtfotografie en hoogtekarten (AHN) ingezet worden. De combinatie van één of meer van deze benaderingswijzen maakt de interpretatie en begrenzing van de terpen overtuigender. Ook biedt het mogelijk ruimte voor het aanwijzen van meer kansrijke plekken.

3.3.1 Vegetatie

De inventarisatie van de veenterpen heeft duidelijk gemaakt dat het in vele gevallen goed mogelijk is de terpen op basis van de vegetatie te begrenzen. Twee planten zijn hierbij met name kenmerkend: ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en pitrus (*Juncus effusus*). Op een aantal terpen komt de ridderzuring vrij vaak voor. Dit is opvallend, omdat de plant verder op de betreffende percelen geheel afwezig is. De pitrus tiert welig in de polders waar de veenterpen liggen. Pitrus is een plant die het goed doet op matig tot zure, tenminste 's winters natte grond die onder een zekere invloed van bemesting staat of gestaan heeft. Vaak zijn grote hoeveelheden pitrus

Afbeelding 3.2. Terp nummer 9 (deelgebied 1) vanuit zuidoostelijk aanzicht. De terp tekent zich af door de aanwezigheid van de rode, boven het gras uitstekende zuringplanten. Op de voorgrond en rechts van de terp is te zien dat de rest van het perceel bezaaid is met pitrus. Foto: M. Schepers.

een indicatie dat de biotoop uit zijn evenwicht gebracht is, bijvoorbeeld als gevolg van beweiding van grond die hier door voedselarmoede en/of drassigheid minder geschikt voor is (Weeda et al. 1999, pp. 26–27). Voor de veenterpen is juist het ontbreken van pitrus erg opvallend (afb. 3.2). Het ontbreken van pitrus op de veenterpen kent twee oorzaken. Ten eerste heeft pitrus, zoals hierboven beschreven, een voorkeur voor matig zure, tenminste 's winters natte grond. Het overgrote deel van het plangebied bestaat uit veen, wat een zure bodemsoort is. De bovenlaag van de terpen bestaat echter in vrijwel alle gevallen uit klei of leem. De tweede verklaring is simpeler: doordat het terpoppervlak hoger ligt dan het omringende veenlandschap, blijft het droger en is daardoor minder geschikt voor pitrus. Doordat het oppervlak droger is, is vaak ook waarneembaar dat planten die zowel op de veenterp als in het omringende perceel groeien, op de veenterp uitgedroogd zijn. De precieze functie die de veenterpen gehad hebben is onduidelijk. Verschillende alternatieven worden genoemd, waaronder bierbrouwerij (Van Vilsteren 1992) en vetweiderij (Casparie 1988). Wellicht biedt de aanwezige vegetatie nog een alternatief. Vermoedelijk is de pitrus ook ten tijde van de middeleeuwse bewoning in het gebied een algemeen voorkomende plant geweest. De plant is zeer geschikt voor het maken van allerlei vlechtwerken, zoals matten, stoelbekleding en dakbedekking. Onder andere uit de omgeving van Zwolle is bekend dat daar tot in de 19e eeuw zelfs graslanden onder water werden gezet ten bate van de verbouw van pitrus (Weeda et al. 1999, p. 27). Meer onderzoek kan wellicht leiden tot uitsluitel hierover.

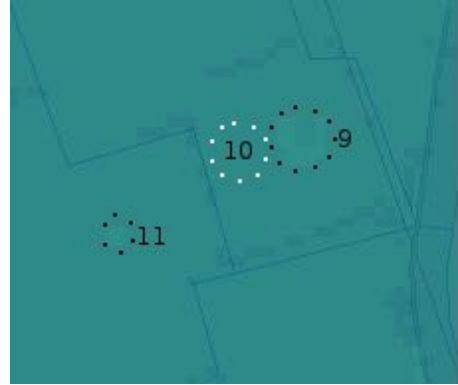

Afbeelding 3.3. De terpen 43-45 en 17 op luchtfoto, zichtbaar dankzij de kenmerkende vegetatie. Met een zwarte stippellijn zijn de terpen aangegeven. Bron: GoogleEarth.

3.3.2 Luchtfotografie en AHN

Voor alle luchtfoto's is gebruik gemaakt van GoogleEarth. De hoogtekaarten zijn afkomstig van de website van de AHN.¹ De hier genoemde terpen zijn voorbeelden. Ook enkele andere terpen zijn, soms vaag, zichtbaar op luchtfoto's en/of op te sporen via het AHN. Vooral het ontbreken van pitrusbegroeiing op de veenterpen is er verantwoordelijk voor dat veel terpen duidelijk zichtbaar zijn op luchtfoto's. Twee goed voorbeelden hiervan zijn de terpen 43 - 45 en terp 17 (afb. 3.3). De geringe hoogte van de veenterpen maakt dat ze meestal niet zichtbaar zijn op de bij dit onderzoek beschikbare hoogtekaarten. Dat zien we onder andere bij de terpen 9-11, waar alledrie de terpen goed zichtbaar zijn op de luchtfoto, maar terp 10 niet zichtbaar is op de AHN (afb. 3.4). Bij de terpen 19, 34 en 35 wordt duidelijk waarom juist een combinatie van verschillende benaderingswijzen uiteindelijk tot het meest complete resultaat leidt. Op de AHN is alleen terp nummer 19 echt duidelijk herkenbaar. De luchtfoto laat echter veenterp nummer 35 weer veel duidelijker zien. Terp 34 en 19 zijn op de luchtfoto heel vaag zichtbaar (afb. 3.5). Naast de afwijkende vegetatie zijn ook andere uiterlijke kenmerken zichtbaar op luchtfoto's. In een geval was overduidelijk de ligging van een ringsloot zichtbaar. Het gaat om de U-vormige ringsloot die de terpen 38 en 39 omsluit en afwatert op de Matsloot (afb. 3.6). Een laatste noemenswaardige luchtfoto is die van terp 13 (deelgebied 1). Deze veenterp is door RAAP als 'mogelijke veenterp' geïdentificeerd. Alhoewel de luchtfoto niet alle twijfel weg kan nemen, geeft deze wel aanleiding om deze locatie nog eens zeer nauwgezet aan een veldinspectie te onderwerpen (afb. 3.7).

¹www.ahn.nl

Afbeelding 3.4. De terpen 9–11 op luchtfoto en AHN. Met een zwarte stippellijn zijn de zichtbare terpen aangegeven. De witte stippellijn geeft de positie van veenterp 10 op de AHN weer. Bron: GoogleEarth en www.ahn.nl.

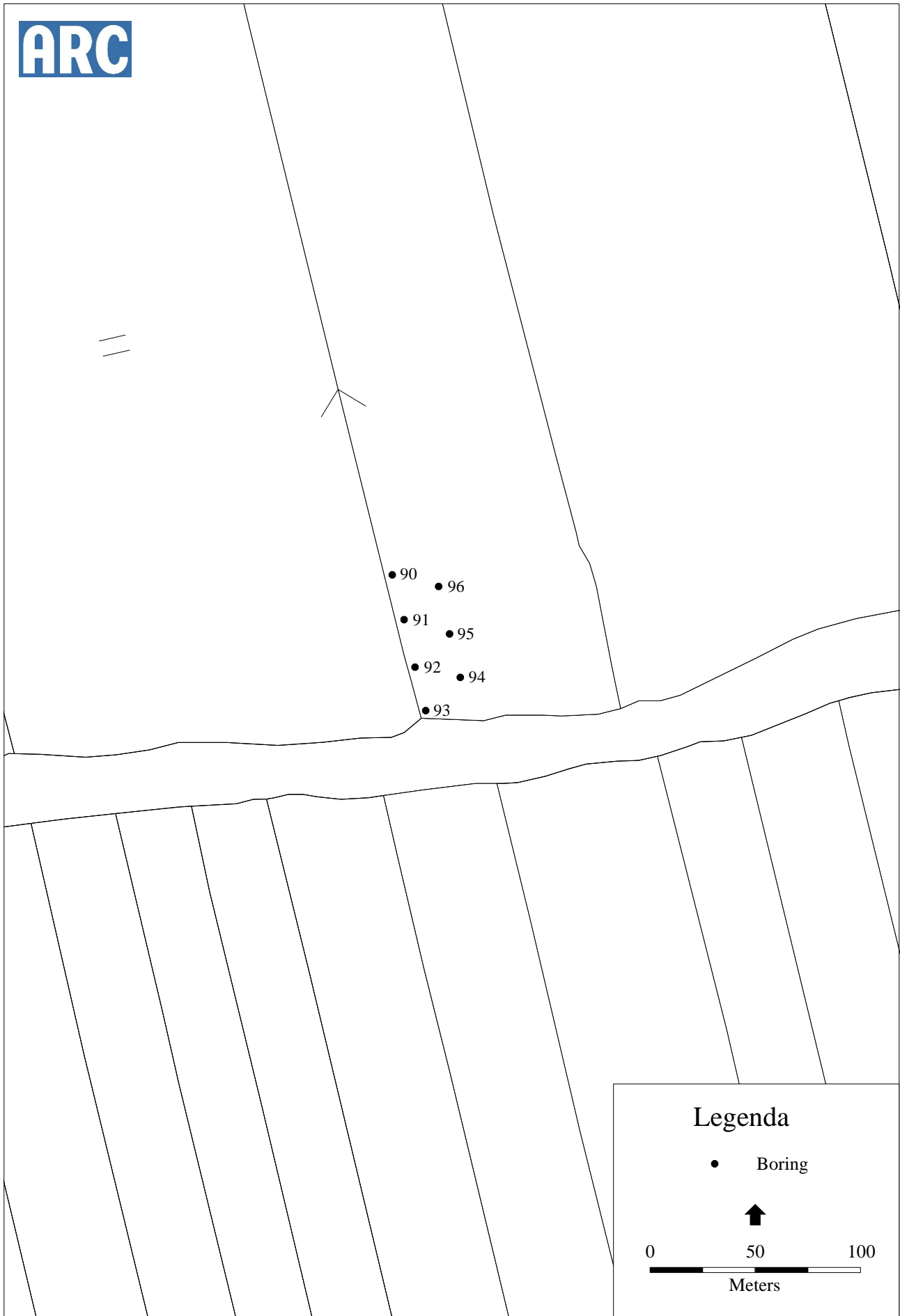
Afbeelding 3.5. De terpen 34, 35 en 19 op luchtfoto en AHN. Met een zwarte stippellijn zijn de zichtbare terpen aangegeven. De witte stippellijn geeft de positie van veenterpen 34 en 35 op de AHN weer. Bron: GoogleEarth en www.ahn.nl.

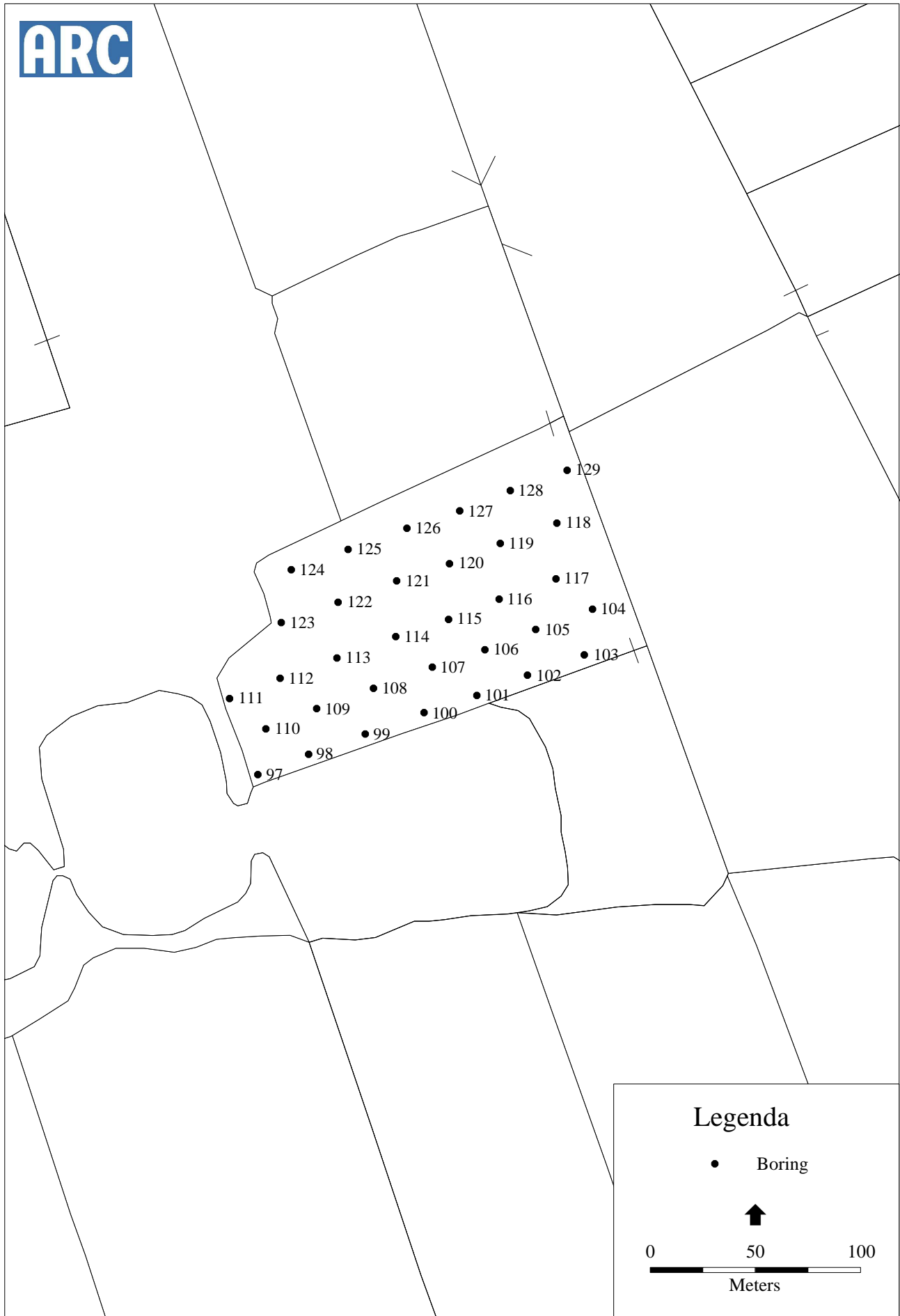
Afbeelding 3.6. Luchtfoto van de veenterpen 38 en 39. Duidelijk zichtbaar op deze luchtfoto is de grillig U-vormige kringsloot die beide veenterpen omsluit en oorspronkelijk afgewaterd heeft op de ten zuiden van de veenterpen liggende Matsloot. Bron: GoogleEarth.

Afbeelding 3.7. Luchtfoto van mogelijke terp 13. De ronde vorm van de terp lijkt duidelijk herkenbaar. Bron: GoogleEarth.

Afbeelding 3.8. Locatie van de boorpunten op het perceel waar terp 49 zich zou moeten bevinden. Kaart: B. Schomaker.

Afbeelding 3.9. Locatie van de boorpunten op het perceel waar de terpen 53 en 54 zich zouden moeten bevinden. Kaart: B. Schomaker.

Afbeelding 3.10. Locatie van de boorpunten op het perceel waar de terpen 55 en 69 zich zouden moeten bevinden. Kaart: B. Schomaker.

Afbeelding 3.11. Locatie van de boorpunten op het perceel waar terp 58 zich zou moeten bevinden. Kaart: B. Schomaker.

4 Catalogus veenterpen

De catalogus van veenterpen volgt de nummering van de catalogus in RAAP-rapporten 84 (Peizer- en Eeldermeden, deelgebied 2) en 358 (Polder Matsloot-Roderwolde, deelgebied 1). Omdat in dit onderzoek alleen de eenduidige veenterpen uit deze catalogi onderzocht zijn, betekent dit dat er nummers ontbreken. Veenterpen die in het onderzoek van ARC niet aangetroffen zijn, maar volgens RAAP wel eenduidig zijn, zijn wel opgenomen. De catalogus bevat de volgende rubrieken:

- 1 Coördinaten: Van iedere veenterp wordt hier een centrumcoördinaat gegeven.
- 2 Omschrijving van de positie van de veenterp. In deze rubriek wordt de positie van de veenterp ten opzichte van andere veenterpen besproken en eventueel de positie ten opzichte van bekende geografische eenheden als waterwegen of wegen.
- 3 De begrenzing van de veenterp. Hiervoor zijn vijf categoriën bepaald.
 - 1 Zeer duidelijke zichtbare veenterp.
 - 2 Duidelijk zichtbare veenterp, maar begrenzing minder expliciet dan in categorie 1 en in enkele gevallen niet aan alle zijden even duidelijk.
 - 3 Matig zichtbare veenterp. Begrenzing soms vooral waarneembaar door kenmerkende vegetatie.
 - 4 Slecht zichtbare veenterp, begrenzing niet zonder extra boringen vast te stellen.
 - 5 Niet aangetroffen veenterp.

De hoge en duidelijke veenterpen zijn in alle gevallen puur op basis van reliëf in het landschap waar te nemen. In de gemaaide graslanden geldt dit ook voor de minder hoge exemplaren. De lagere terpen in ruig begroeide percelen bleken vaak duidelijk in het landschap zichtbaar als gevolg van afwijkende vegetatie (zie ook 3.3).

- 4 Hoogte van de veenterp in cm. De maximale hoogte van de veenterp is bepaald door het verschil tussen de meting bovenop de veenterp (meestal bij de boring) en de laagste boring of grensmeting aan de rand ervan. De hierbij verkregen waarde is om schijnprecisie te voorkomen naar beneden afgerond op vijf centimeter. Tussen haakjes achter de hoogte staat de hoogte die is vastgesteld door RAAP. Wanneer deze ontbreekt, is de terp destijds niet door RAAP onderzocht. Tenslotte staat nog de maximale hoogte in m t.o.v. NAP vermeld.
- 5 De diameter van de veenterp. Wanneer slechts één getal wordt weergegeven is de terp bij benadering rond. Bij langgerekte exemplaren wordt de diameter

vermeld in de vorm van '30x50'. Tussen haakjes achter de diameter staat de diameter die is vastgesteld door RAAP.

- 6** Een foto van de veenterp.
- 7** Beschrijving van de basale opbouw (inclusief vergelijking met RAAP) en verwijzing naar de boornummers. Hier wordt ook ingegaan op de diepte van de doorworteling en de diepte waarop de ondergrond nog sterk vochthoudend is. In de meeste terpen is slechts één boring gezet, omdat de terpen goed herkenbaar waren. Voor de precieze boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 1. Zie verder voor de algemene opbouw van de terpen paragraaf 3.2.
- 8** Beschrijving van de vegetatie op en rondom de veenterp (zie ook par. 3.3).
- 9** Beschrijving van de fysieke aantasting van de veenterp als gevolg van vertrapping, doorgraving enzovoort.
- 10** Waardering van de veenterp. In deze rubriek wordt per veenterp een minisynthese opgesteld. Op basis van een vergelijking met de bevindingen van RAAP wordt vastgesteld of de staat van de terp veranderd is en wat de huidige staat van de terp is.

4.1 Deelgebied Matsloot-Roderwolde

RAAP 358 catalogusnummer: 1

- 1 228621/577393
- 2 De terp ligt direct ten oosten van 't Waal.
- 3 2
- 4 30 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6
- 5 60 m (RAAP: 35)

- 6
- 7 Boring: 64 - 67. De boringen laten een beeld zien van een kleiige bovenlaag die op een diepte van maximaal 55 cm overgaat in dekzand. In twee boringen bevindt zich tussen de klei en het dekzand nog een restant veraard veen. In één boring (64) zijn enkele leemspikkels aangetroffen. De opbouw is vergelijkbaar met de boringen van RAAP.
- 8 De terp ligt op een gemaaid graslandperceel. 90 procent van de begroeiing is gras, de rest enkele losse kruiden.
- 9 RAAP merkt op dat de terp een enigszins grillig reliëf heeft, mogelijk als gevolg van het ondiep liggende dekzand. Dit is ook nu nog het geval. Molshopen zijn niet aanwezig, wat ten tijde van de eerdere inventarisatie wel het geval was. De terp is nu tweetoppig. Op beide toppen is een boring gezet alsmede naast de terp.
- 10 Uit de boringen blijkt dat het dekzand zich op zeer geringe diepte bevindt. De door RAAP aangetroffen archeologische indicatoren zijn nauwelijks aangetroffen, maar dit is mogelijk gedeels te wijten aan het ontbreken van molshopen. RAAP stelt dat het hier waarschijnlijk om een veenterp gaat. Deze kwalificatie maakt de categorisatie als 'eenduidige' veenterp enigszins merkwaardig. De relatief ondiepe ligging van het dekzand geeft eerder aanleiding te denken dat hier sprake is van bewoning op een dekzandkop, dan echt van een veenterp. De boring naast de terp leverde een vergelijkbaar beeld op met de boringen op de verhoging.

RAAP 358 catalogusnummer: 2

1 228621/577393

2 De terp ligt direct ten noordoosten van 't Waal, op de kruising van enkele kavelsloten sloten. Ten tijde van het onderzoek van RAAP, lagen op de hoeken enkele verhogingen. Hier is nu geen sprake meer van. Enkele snelle prikken met de guts ter plaatse leverden nergens archeologische indicatoren meer op.

3 5

4 n.v.t.

5 n.v.t. (RAAP: 15x35 en 10x15)

6

7 Op de terp is geen officiële boring gezet. Wel zijn enkele snelle prikken met de guts gedaan, waarbij binnen 10 cm verhard veen werd aangetroffen.

8 De terp ligt op een gemaaid graslandperceel. 90 procent van de begroeiing is gras, de rest enkele losse kruiden.

9 Van de terp zijn geen fysieke kenmerken meer waarneembaar. Wanneer ter plaats inderdaad een veenterp aanwezig is geweest, is deze doorsneden door een aantal kavelsloten.

10 Ter plaatse is geen veenterp meer aangetroffen. Op de hoeken van deze sloten zijn geen verhogingen meer waarneembaar. Waarschijnlijk zijn deze afgegraven bij werkzaamheden aan de slootkanten of egalisatie van het perceel.

RAAP 358 catalogusnummer: 3

1 228513/577563

2 De terp ligt op één van de percelen ten noorden van 't Waal, op ongeveer 100 meter afstand hiervan midden in het perceel.

3 1

4 45 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6

5 30 m (RAAP: 40)

6

7 Boring 60 en 160. De boring bevat een sterk uitgedroogde, 60 cm dikke rommelige kleiige bovenlaag met aardewerk en fijn verdeeld houtskool. Deze laag gaat over in veraard veen dat vervolgens op 140 cm diepte overgaat in veen. Deze opbouw is ongeveer vergelijkbaar met de opbouw van RAAP, zij het dat de klei als 'zandig' is omschreven. De verbrande leem die door RAAP is opgemerkt was niet in de boring van ARC aanwezig. Een rand van distels rond de terp zou een ringsloot kunnen markeren. Dit is echter niet het geval, naar blijkt uit een extra boring die hier gezet is. Deze boring bevat een bovenlaag van 30 cm veraard veen en gaat dan over in gezond veen.

8 Het perceel waarop de terp ligt was ten tijde van het onderzoek ongemaaid en ruig begroeid. Zeventig procent van de terp is met gras begroeid. Opvallend zijn verder de hoge distels, die in een cirkel langs de rand van de terp staan.

9 De terp is duidelijk zichtbaar in het landschap en wordt niet doorsneden door kavelsloten of andere recente verstoringen.

10 De terp behoort tot de duidelijkst zichtbare terpen van alle bij dit onderzoek betrokken exemplaren. De terp is uiterlijk bijzonder gaaf. Wel is de bovenste vijftig centimeter geheel uitgedroogd, waardoor op het bewoningsniveau weinig intacte archeologische resten meer te verwachten valt. De hoogte is licht afgenomen in vergelijking met de situatie ten tijde van het onderzoek van RAAP. De boring op de locatie van de distelkring gaf geen aanleiding voor een interpretatie als ringsloot.

RAAP 358 catalogusnummer: 4

1 228498/577522

2 De terp ligt op één van de percelen ten noorden van 't Waal, op ongeveer 30 tot 60 meter afstand hiervan.

3 2

4 30 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 35 m (RAAP: 25 m)

6

7 Boring 59. De boring bevat een 35 cm dikke kleiige bovenlaag met fijn verdeeld houtskool en kogelpotaardewerk. Deze kleilaag is zeer sterk uitgedroogd. De kleilaag gaat over in veraard veen dat vervolgens op 85 cm overgaat in veen. De boring van RAAP laat een vergelijkbaar beeld zien, zij het dat de kleilaag iets dikker is.

8 Het perceel waarop de terp ligt was ten tijde van het onderzoek ongemaaid. De terp is vooral goed te begrenzen met behulp van de vegetatie. Deze is kenmerkend doordat het gehele perceel met pitrus begroeid is, maar deze begroeiing op de terp zelf juist ontbreekt. Op de terp zelf groeit vooral gras. Ongeveer 20 procent wordt begroeid door diverse kruiden.

9 De terp wordt aan de oostkant doorsneden door een kavelsloot. Verder lopen over de terp rijsporen. Het gaat om hetzelfde tractorpad dat over terp nummer 6 loopt.

10 De terp kent een duidelijke fysieke aantasting als gevolg van de aanleg van een kavelsloot. In de boring zijn in de sterk uitgedroogde bovenlaag duidelijk archeologische indicatoren aanwezig. De hoogte lijkt licht afgenomen te zijn in vergelijking met het onderzoek van RAAP.

RAAP 358 catalogusnummer: 5

- 1 228631/577508
- 2 De terp ligt 50 m ten oosten van de noordoosthoek van 't Waal.
- 3 3
- 4 40 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6
- 5 70x25 m (RAAP: 80x35)

- 6
- 7 Boring 68. De boring bestaat uit een sterk verdroogde, kleiige bovenlaag van 40 cm die overgaat in sterk veraard veen. Dit veen gaat op 1 m diepte over in niet-geoxideerd veen. In de kleiige bovenlaag bevinden zich veel archeologische indicatoren in de vorm van verbrand bot, houtskool en puinspikkels. De boring van RAAP laat een vergelijkbaar profiel zien. Wel was het toen nog mogelijk in de bovenlaag een aantal sublagen te herkennen. Deze zijn als gevolg van verdroging en mogelijk ook bioturbatie niet meer als zodanig herkenbaar.
- 8 De terp is niet duidelijk te begrenzen op basis van zijn vegetatie, al valt wel weer op dat pitrus op de terp grotendeel ontbreekt. Pollen hiervan groeien wel in de greppel die de twee delen van de terp doorsnijdt. De begroeiing bestaat verder vooral uit hoog gras.
- 9 De terp wordt doorsneden door een ondiepe greppel. Het gehele oppervlak van de terp is erg onregelmatig, door RAAP reeds opgemerkt en omschreven als 'grillig microreliëf'. De begrenzing van de terp is in het veld op basis van zichtbaar hoogteverschil duidelijk. Alleen aan de zuidzijde is deze begrenzing slechter zichtbaar. Op de terp vindt begrazing plaats door vee, dat mogelijk deels de oorzaak is van het grillige oppervlak.
- 10 De terp is matig herkenbaar in het landschap en zowel wat betreft vorm als opbouw niet erg gaaf. De terp valt op vanwege zijn grote omvang en de rechthoekige vorm.

RAAP 358 catalogusnummer: 6

1 228479/577492

2 De terp ligt op één van de percelen ten noorden van 't Waal, op ongeveer 15 tot 20 meter afstand hiervan.

3 1

4 20 cm (RAAP: 25-40). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65

5 30 m (RAAP: 20x35)

6

7 Boring 58. De boring bevat een 40 cm dikke droge kleiige bouwvoor met puinfragmenten. Hieronder bevindt zich een dik pakket veraard veen tot 110 cm. Onder dit veraarde veen bevindt zich wederom een kleilaag met puinresten van ongeveer 5 cm (dus tot 115 cm). Onder de kleilaag is weer veraard veen aanwezig, dat op een diepte van 145 cm overgaat in veen. De opbouw van de terp doet vermoeden dat de terp twee fases kent. Deze fasering is niet zichtbaar in de boring van RAAP. Mogelijk is dit toe te schrijven aan microlokale variatie binnen de terp. Wel onderscheidt RAAP in de bovenste kleilaag meerdere sublagen. Deze zijn inmiddels als gevolg van uitdroging niet meer bewaard gebleven.

8 Het perceel waarop de terp ligt was ten tijde van het onderzoek ongemaaid. De terp is grotendeels begroeid met hoog gras. Deels bestaat de begroeiing uit vossenstaart (*Alopecurus* sp).

9 Een breed rijspoor (tractorpad) loopt midden over de terp. Ditzelfde pad loopt ook over terp nummer 4. De door dit rijspoor toegebrachte schade lijkt echter gering. Bovendien wordt het reliëf van de terp hierdoor juist extra benadrukt. De terp kent geen verdere fysieke beschadigingen.

10 De terp is goed geconserveerd en is duidelijk zichtbaar in het landschap. Wel heeft de terp ernstig te lijden gehad onder uitdroging. De hoogte is licht afgenomen in vergelijking met het onderzoek van RAAP.

RAAP 358 catalogusnummer: 7

1 228378/577424

2 Deze hoge veenterp ligt ongeveer 50 meter ten noorden van 't Waal.

3 1

4 40 cm (RAAP: 75-100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,4

5 20 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 56. De boring bevat een dikke kleiige bovenlaag van 60 cm. Deze licht humeuze klei gaat over in veraard veen. De veraarde veenlaag is ongeveer 30 cm dik en gaat dan op 90 cm over in gewoon veen. De lithologie is vrijwel gelijk aan de boring die RAAP destijds in deze terp gezet heeft, met dien verstande dat RAAP de humeuze klei nog als 'venige klei' omschrijft. Waarschijnlijk is deze verandering toe te schrijven aan verdroging, waarbij de echt venige delen ingeklonken zijn.

8 De terp is grotendeels met gras begroeid. De ondiepe kavelsloot aan de westzijde zorgt voor enige rietbegroeiing.

9 De terp is uiterlijk zeer gaaf. Aan de westzijde van de terp loopt een kavelsloot, maar deze lijkt de terp nauwelijks beschadigd te hebben. De eerste 10 cm van de terp is erg droog, daarna is de bodem vochtig. Door de stijle hellingen is de terp eenvoudig visueel te begrenzen.

10 De terp is in hoogte erg achteruit gegaan sinds het onderzoek van RAAP. De terp lijkt door zijn stijle zijden in het veld echter hoger dan de hoogtemetingen uitwijzen. Daardoor bestaat de mogelijkheid dat RAAP destijds de hoogte wat overschat heeft.

RAAP 358 catalogusnummer: 8

- 1 228319/577387
- 2 De terp ligt in de noordwestelijke hoek van 't Waal.
- 3 1
- 4 35 cm (RAAP: 75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,4
- 5 65 m (RAAP: 90)

- 6
- 7 Boring 57. De boring bevat een droge vlekkerige kleiige bovenlaag. Op 60 cm gaat deze scherp over in zand. De opbouw van de boring wijkt behoorlijk af van die van RAAP. Opvallend is wel dat in de boring van RAAP veel aardewerk is aangetroffen.
- 8 De terp is grotendeels begroeid met gras, dat recentelijk was gemaaid. Ongeveer twintig procent van het oppervlak is begroeid met andere planten.
- 9 De verhoging van de terp is duidelijk zichtbaar in het landschap. De terp wordt door midden gesneden door een kavelsloot. In de boringen was geen duidelijke stratigrafie zichtbaar. Naar onze mening moet de interpretatie als veenterp in dit geval heroverwogen worden, en gaat het waarschijnlijk om een bewoonde zandrug.
- 10 Doordat de terp al op geringe diepte overgaat in zand en de bovengrond geheel verdroogd is, moet van deze terp wat betreft de conservatie niet veel meer verwacht worden. Wel is het zo, dat indien het hier werkelijk om een bewoningsplaats uit dezelfde periode als de veenterpen gaat, de aanwezigheid van het dekzand op zeer geringe diepte mogelijk zorgt voor duidelijker zichtbare grondsporen dan bij terpen die daadwerkelijk op het veen aangelegd zijn.

RAAP 358 catalogusnummer: 9

1 228979/578324

2 De terp ligt direct ten westen van de hoogspanningsleiding aan de Roderwolderdijk.

3 2

4 15 cm (RAAP: 75-100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 40 m (RAAP: 40x55)

6

7 Boring 61. De bovenste 50 cm van de boring bestaat uit zeer droge humeuze klei. In de klei is fijn verdeeld leem, houtskool en puin aanwezig. Vervolgens gaat de boring over in veraard veen dat op een diepte van 150 cm overgaat in veen. Pas in dit veen wordt de inhoud van de guts echt nat. Op 100 - 105 cm bevindt zich in het pakket veraard veen nog een dikke kleilaag. De boring van RAAP is op een aantal punten anders. Ten tijde van het onderzoek van RAAP werd in de bovenste 50 cm echt nog een dikke leemlaag onderscheiden. Sinds het onderzoek van RAAP is de dikte van het pakket veraard veen sterk toegenomen.

8 De terp ligt op een ruig begroeid ongemaaid perceel. De terp is duidelijk herkenbaar op basis van de vegetatie. Op de terp zelf groeit veel zuring (*Rumex* sp.). Ook staan er enkele gewone hennepnetels op de terp (*Galeopsis tetrahit*). Verder valt de terp op door het ontbreken van russenpollen, een plant die rondom de terp en op de rest van het perceel welig tiert.

9 Volgens RAAP is in het centrum van de terp een rechthoekige depressie waarneembaar. Deze is nu niet aangetroffen. Mogelijk is deze depressie zeer subtiel en daardoor met de huidige ruige, hoge begroeiing niet waarneembaar. Aan de oostzijde loopt een rijspoor over de rand van de terp, maar dit lijkt weinig schade voor de terp op te leveren.

10 De terp is vooral goed zichtbaar op basis van de vegetatie, maar mogelijk in gemaaide toestand ook op basis van het reliëf. De ten tijde van RAAP's onderzoek aanwezige leemlaag inmiddels zo ver vergaan, dat van een echte leemlaag geen sprake meer is, al is leem nog wel volop fijn verdeeld in de stoffige bovenlaag herkenbaar. De terp heeft zwaar te lijden gehad onder uitdroging en de daarmee gepaard gaande oxidatie van het veen. Dit is de oorzaak van de toegenomen dikte van de laag veraard veen. en mogelijk ook van de extreme teruggang in hoogte. De terp is uitstekend zichtbaar op GoogleEarth (afb. 3.4). Het ontbreken van de door RAAP waargenomen depressie en de extreme teruggang in hoogte zouden de gedachte kunnen oproepen dat de terp geëgaliseerd is. De boring spreekt deze theorie echter tegen.

RAAP 358 catalogusnummer: 10

- 1 228942/578307
- 2 De terp ligt ten westen van de hoogspanningsleiding aan de Roderwolderdijk, iets verder westelijk dan nummer 9.
- 3 2
- 4 10 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7
- 5 30 m (RAAP: 30x45)

- 6
- 7 Boringen 62 en 161. De droge bovengrond bestaat uit een bouwvoor van ongeveer 15 cm extreem uitgedroogde, stoffige klei. Deze gaat over in humeuze klei. In deze klei bevindt zich naast leembrokken en puinspikkels een (sub)recent glasfragment. Op 50 cm gaat de klei over in een dik pakket veraard veen. In het veraarde veen bevindt zich op 1 m nog een 5 cm dikke kleilaag. Dit pakket gaat op 170 cm over in veen. In de boring van RAAP was in de bovenste decimeters van de boring nog een leemlaag en een pakket venige klei aanwezig. Een extra boring is gezet in een mogelijke kringsloot. Deze boring bevatte een bovenlaag van uitgedroogd kleilig veen en gaat op 30 cm over in gezond veen. Van een kringsloot lijkt dan ook geen sprake.
- 8 Deze terp is wat vegetatie betreft vergelijkbaar met nummer 9 en kan ook vooral op basis hiervan eenvoudig begrensd worden. Opvallend is de groei van zuring bovenop de terp, die zo'n 30% van het oppervlak inneemt. De rest van de begroeiing bestaat vooral uit gras en wat losse andere kruiden. Het contrast van het ontbreken van pitrus op de terp, terwijl dit zeer veel op de rest van het perceel groeit, is wederom evident.
- 9 RAAP heeft tussen terp 9 en 10 een vage ringsloot waargenomen. Vermoedelijk is deze waarneming beïnvloed door de groei van veel pitruspollen tussen de terpen. Deze groeien echter ook op de rest van het perceel volop, en van een ringsloot lijkt dan ook geen sprake. Uit de hoogte blijkt dat het reliëf van de terp tot een minimum is gereduceerd. Molshopen zijn aan de oppervlakte niet aangetroffen.
- 10 De terp is ten opzichte van de inventarisatie van RAAP sterk achteruit gegaan. De hoogte van 50 cm is sterk afgenomen. Verder valt in vergelijking met de boring van RAAP op, dat de oorspronkelijke stratigrafie toen veel intacter moet zijn geweest. De 10 cm dikke leemlaag is slechts terug te zien in los verspreide leembrokken. De klei die door RAAP nog weinig

genoemd wordt is inmiddels dusdanig uitgedroogd dat een dergelijke kwalificatie niet meer opgaat. Waar RAAP bovendien nog spreekt van een 'zeer fraaie terp' rest nu slechts een op basis van de vegetatie herkenbare lichte verhoging. De terp is wel uitstekend zichtbaar op GoogleEarth (afb. 3.4).

RAAP 358 catalogusnummer: 11

1 228886/578270

2 De terp ligt in een groepje met de terpen 9 en 10, ten westen van de hoogspanningsleiding aan de Roderwolderdijk.

3 2

4 35 cm (RAAP:50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,5

5 42 m (RAAP: 20x30)

6

7 Boring 63. De sterk uitgedroogde bovenlaag bevat tussen 10-30 cm de restanten van wat vroeger een leemlaag is geweest. Deze stoft nu rood uit de boorkop. In deze ver verstofte staat is de kwalificatie als leemlaag niet meer gerechtvaardigd. Onder deze laag bevindt zich een rommelige, doorwortelde kleilaag. Op 60 cm gaat deze over in veraard veen en vervolgens op 85 cm in veen. De boring is in bijna perfecte overeenstemming met de boring van RAAP, zij het dan dat toen nog wel sprake was van een echte leemlaag.

8 De terp is voor tien procent begroeid met zuring, de rest is vooral gras en ongeveer twintig procent andere kruiden in lage hoeveelheden. De begrenzing is wederom goed mogelijk op basis van het ontbreken van pitrus op de terp.

9 De terp is uiterlijk zeer gaaf. Het reliëf is duidelijk waarneembaar. Op de terp is slechts één molshoop aanwezig, waar dat in de tijd van RAAP er nog meerdere waren.

10 De terp is duidelijk als verhoging zichtbaar in het landschap en ten opzichte van de inventarisatie van RAAP duidelijk minder achteruit gegaan dan de nabij gelegen terpen 9 en 10. Er zijn minder molshopen op de terp aanwezig, wat waarschijnlijk positief is voor de opbouw van de terp. De boring laat een verregaande uitdroging zien, maar de oorspronkelijke opbouw is nog wel herkenbaar. De terp is uitstekend zichtbaar op GoogleEarth (afb. 3.4).

RAAP 358 catalogusnummer: 12

1 228856/578147

2 De terp ligt ongeveer 200 meter ten westen van de Roderwolderdijk, in de noordwesthoek van een perceel. Ongeveer 150 meter ten noordoosten hiervan liggen de terpen 9, 10 en 11.

3 4

4 50 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,35

5 20 m (RAAP: 20x25)

6

7 Boring 83. De bovenste 25 cm van de boring bestaat uit droge klei met veel leembrokken. Daarna gaat de klei over in een dik pakket zandige leem met puinspikkels tot 60 cm. Onder de leem bevindt zich een humeus kleipakket met fijn verdeeld houtskool. Deze klei gaat op 70 cm diepte scherp over in veraard veen dat op een diepte van 1 m overgaat in veen. De opbouw is in grote lijnen vergelijkbaar met de opbouw zoals die door RAAP is vastgesteld.

8 De vegetatie van de op een gemaaid grasland gelegen terp bestaat grotendeels uit gras. Op de top staan enkele zuringplanten.

9 De terp is duidelijk zichtbaar in het veld. Aan de noordkant wordt de terp aangesneden door een sloot.

10 In de boring is de oorspronkelijke opbouw nog zichtbaar, alhoewel die wel sterk uitgedroogd is. Ook het reliëf van de terp is goed bewaard gebleven.

RAAP 358 catalogusnummer: 16

1 228949/577780

2 De terp ligt vlakbij terp nummer 16 in een perceel ten noorden van de Roderwolderdijk. De afstand van de terp naar de weg bedraagt ongeveer 200 meter.

3 3

4 35 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,8

5 35 m (RAAP: 40)

6

7 Boring 77 - 79. Boringen 77 en 78 hebben beide een kleiige bovenlaag van ongeveer 20 cm, die waarschijnlijk het oude oppervlak van de terp vormt. Onder deze bovenlaag bevindt zich een pakket veraard veen dat op een diepte van ruim 1 m overgaat in veen. Boring 79 bestaat direct uit veraard veen en hoort niet meer tot de terp. De opbouw van de terp is vergelijkbaar met de opbouw zoals die door RAAP is beschreven.

8 De terp ligt op een ongemaaid graslandperceel. Bovenop staat een enkele zuringplant. Verder staan er in kleine hoeveelheden nog wat andere kruiden, die zo'n 10% van het oppervlak in beslag nemen.

9 De terp is matig zichtbaar. Naast de standaard boring zijn daarom extra boringen gezet ter bevestiging van de omvang. Volgens RAAP waren ten tijde van hun onderzoek veel molshopen aanwezig. Deze zijn nu niet aangetroffen.

10 De terp is sterk achteruit gegaan sinds het onderzoek door RAAP. Alhoewel de hoogte redelijk hetzelfde is, is de terp slecht zichtbaar. Dat de opbouw van de terp nauwelijks veranderd is sinds het onderzoek van RAAP, lijkt te duiden op een goede conservatie. Hierbij moet echter de kanttekening geplaatst worden dat de opbouw van de terp ook toen al zeer eenvoudig was.

RAAP 358 catalogusnummer: 17

1 228915/577779

2 De terp ligt vlakbij terp nummer 16 in een perceel ten noorden van de Roderwolderdijk. De afstand van de terp naar de weg bedraagt ongeveer 200 meter.

3 4

4 20 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 35 m (RAAP: 40)

6

7 Boring 76. De bovenste 25 cm van de boring bestaat uit klei met roestvlekken. Deze klei gaat over in veraard veen dat vervolgens op een diepte van 45 cm overgaat in veen. Deze opbouw is nagenoeg precies hetzelfde als de opbouw ten tijde van het onderzoek van RAAP.

8 Op de terp staan enkele zuringplanten. Voor de rest bestaat de begroeiing van de terp uit ruig grasland. Duidelijk onderscheidende factor is zoals bij veel terpen het ontbreken van pitrus. Dit is ook duidelijk zichtbaar op GoogleEarth.

9 De verhoging van de terp is in het veld nauwelijks waarneembaar. Aan de oostkant wordt de terp aangesneden door een sloot. De door RAAP genoemde molshopen zijn bij dit onderzoek niet aangetroffen.

10 De terp is op basis van de vegetatie expliciet aanwezig, maar is erg laag. Dat de opbouw van de terp nauwelijks veranderd is sinds het onderzoek van RAAP, lijkt te duiden op een goede conservatie. Hierbij moet echter de kanttekening geplaatst worden dat de opbouw van de terp ook toen al zeer eenvoudig was.

RAAP 358 catalogusnummer: 18

1 228847/577867

2 De terp ligt tamelijk geïsoleerd van de andere terpen, ongeveer 240 meter ten westen van de Roderwolderdijk.

3 1

4 30 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,35

5 30 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 75. De bovenste 30 cm van de boring bestaat uit droge gevlekte klei. Deze klei gaat over in veraard veen dat op zijn beurt op 120 cm weer overgaat in veen. Dit beeld is in grote lijnen in overeenstemming met de boring van RAAP, maar opvallend is het ontbreken van een 8 cm dikke leemlaag.

8 De terp is voor 80% met gras begroeid. De overige twintig procent bestaat uit diverse kruiden. Her en der op de terp staan enkele brandnetels die indiceren dat het oppervlak waarschijnlijk licht verstoord is.

9 Aan de oostkant wordt de terp begrensd door een greppel, maar deze lijkt de terp zelf niet geschaad te hebben. Het reliëf van de terp is in het veld duidelijk zichtbaar. De door RAAP vermelde molshopen waren ten tijde van deze inventarisatie niet aanwezig.

10 De duidelijk in het veld zichtbare terp is teruggedaan in hoogte sinds de inventarisatie van RAAP, maar aan de andere kant zijn nu geen molshopen aanwezig. De terp is als geheel vrij goed geconserveerd. In de opbouw valt in vergelijking met het onderzoek van RAAP het ontbreken van een dikke leemlaag op. Mogelijk is deze als gevolg van verdroging of bioturbatie niet meer als zodanig herkenbaar, maar ook leembrokken of spikkels zijn in de boring van ARC niet waargenomen. Waarschijnlijk is dan ook dat het ontbreken ervan terug te voeren valt op de precieze locatie van de boring.

RAAP 358 catalogusnummer: 19

1 228816/577689

2 De terp ligt vlak naast terp nummer 34, ongeveer 310 meter ten noordoosten van 't Waal en 400 meter ten noorden van de Roderwolderdijk.

3 1

4 80 cm (RAAP: 100-150). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,05

5 40 m (RAAP: 30x35)

6

7 Boring 74. Onder een doorwortelde bouwvoor van 10 cm bevindt zich een droog leempakket tot 55 cm. Dit pakket gaat vervolgens over in sterk humeuze klei tot een diepte van 1 m. Onder de klei bevindt zich een 60 cm dik pakket veraard veen dat overgaat in kleiig veen. In de boring van RAAP bevindt zich op het leempakket nog een 30 cm dikke veenlaag. Verder valt op dat veraard veen nu tot op een grotere diepte doorgaat dan ten tijde van het onderzoek van RAAP.

8 De terp ligt op een ongemaaid graslandperceel. Gras bedekt ongeveer 90% van het oppervlakte van de terp.

9 Over de noordkant van de terp lopen rijsporen, maar deze lijken weinig schade te doen aan het terplichaam. Deze rijsporen lopen even verderop ook over terp nummer 34. Er zijn geen andere fysieke aantastingen waarneembaar.

10 De terp verkeert in een uitstekende toestand. Het reliëf van de terp is zeer goed zichtbaar en er zijn geen grote fysieke verstoringen zichtbaar. De terp is sterk in hoogte verminderd, maar is nog steeds één van de hoogste terpen van het gehele complex. De opbouw van de terp is vergelijkbaar met de opbouw zoals die door RAAP vastgesteld is. Dat de toen bovenop het leempakket aangetroffen veenlaag in de boring van ARC niet is aangetroffen, kan zowel te maken hebben met de precieze locatie van de boring als met oxidatie van het veen.

RAAP 358 catalogusnummer: 20

1 228806/578677

2 De terp ligt op een perceel dat deel uitmaakt van een serie smalle, langgerekte percelen ten noorden van de Onlandse Dijk.

3 4

4 95 cm (RAAP: 25). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,05

5 60 m (RAAP: 50)

6

7 Boringen 37 - 38. Er is zowel een boring in de terp als in een mogelijke kringgreppel gezet. De boring in de terp bevatte rommelige klei in de bovenste 30 cm. Daarna ging de boring over in veraard veen dat op 90 cm vervolgens weer overgaat in veen. Deze opbouw is vrijwel gelijk aan de opbouw die destijds door RAAP vastgesteld is. De opbouw van het ruggetje wijkt van deze opbouw nauwelijks af. Voornaamste verschil is dat het veen onderin de boring minder kleilig is.

8 De terp is vrijwel geheel met gras begroeid. Tien procent van het oppervlak bestaat uit diverse kruiden.

9 De terp is weliswaar groot in diameter, maar de zichtbare verhoging is minimaal. De hoogte zoals die bij punt 4 wordt aangegeven is deels veroorzaakt door punten die aan de rand van de sloot genomen zijn. Omdat het perceel ten tijde van het onderzoek kort gemaaid was, bleek een visuele begrenzing desondanks mogelijk. De terp wordt aan de oostkant begrensd door een sloot die waarschijnlijk ook deels snijdt met de mogelijke kringvloot. Dwars door de terp zelf loopt een recente voor, die ook ten tijde van het onderzoek van RAAP al aanwezig was. De mogelijke kringvloot, die ten tijde van het onderzoek van RAAP als een ongeveer 5 m breed ruggetje in het landschap zichtbaar was, is nog steeds zichtbaar.

10 De minimale verhoging van de terp hebben als gevolg dat deze in het landschap nauwelijks zichtbaar is. De bodemopbouw is sinds het onderzoek van RAAP nauwelijks achteruit gegaan, maar hierbij moet de kanttekening geplaatst worden dat deze ook toen al weinig lagen kende. RAAP's vermoeden dat het ruggetje om de terp een kringvloot betreft, kan op basis van de nieuwe resultaten ontkracht noch bevestigd worden.

RAAP 358 catalogusnummer: 21

1 228747/578652

2 De terp ligt op een perceel dat deel uitmaakt van een serie smalle langgerekte percelen ten noorden van de Onlandse Dijk. De terp ligt ongeveer 100 meter het perceel in.

3 2

4 20 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 40x13 m (RAAP: 25x35)

6

7 Boring 39-42. In de terp zijn vier boringen gezet om een beter beeld van de opbouw te krijgen en de begrenzing te verifiëren. De boringen 40, 41 en 42, bovenop de terp, bevatten een ongeveer 40 cm dikke kleilaag. In boring 40 en 41 bevatte deze kleilaag een fragment kogelpotaardewerk. Boring 39 valt op doordat de kleilaag hier geheel ontbreekt. Wel wordt sterk kleiig veen hoog in de boring aangetroffen. Onder de kleilaag bevindt zich veraard veen dat rond 1 m diepte overgaat in veen. De opbouw die in de boringen is vastgesteld is grotendeels in overeenstemming met de boring van RAAP.

8 De begroeiing van de terp bestaat voor 90% uit gemaaid grasland. De overige 10% bestaat uit verscheidene kleine kruidplanten. Doordat de terp droger is dan de rest van het perceel is ook aan de uitgedroogde vegetatie de begrenzing goed te zien.

9 Door het perceel lopen enkele langgerekte ondiepe greppels. De oostzijde van de terp wordt doorsneden door één van deze greppels. Een kringsloot is niet aangetroffen. De bodem is bij deze terp droger dan bij de terpen op de naastliggende percelen.

10 De terp is redelijk geconserveerd. In de bovenlaag zijn geen duidelijke bewoningslagen meer aangetroffen. Wel werd aardewerk gevonden. De bodem is bij deze terp droger dan bij de terpen op de naastliggende percelen.

RAAP 358 catalogusnummer: 22

- 1 228710/578647
- 2 De terp ligt op een perceel dat deel uitmaakt van een serie smalle langgerekte percelen ten noorden van de Onlandse Dijk. De terp ligt ongeveer 100 meter het perceel in.
- 3 4
- 4 15 cm (RAAP 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65
- 5 Niet vast te stellen (RAAP: 20x35)

- 6
- 7 Boringen 43 - 45. De eerste twee boringen (43 en 44) in deze terp bevatten een 35 cm dikke kleiige bovenlaag, die via een ongeveer 40 cm dikke laag veraard veen overgaat in veen. Boring 45 laat een iets afwijkend beeld zien. Hier bevindt zich onder de kleiige bouwvoor van 46 cm een 4 cm dikke zwak humeuze zandlaag. Onder deze zandlaag bevindt zich vervolgens een veenpakket dat op 88 cm overgaat in zwak zandige humeuze klei. Deze kleilaag gaat op 101 cm over in het natuurlijke veenpakket. De opbouw zoals die vastgesteld is door RAAP, wijkt sterk van dit beeld af. RAAP herkent een zandige leemlaag in de boring. Het verdere beeld van de boring van RAAP komt overeen met boring 43-45.
- 8 Dankzij de lagere aantallen pitruspellen op is het mogelijk de waarschijnlijke positie van de terp te herkennen. De terp zelf is vooral begroeid met hoog gras. De vegetatie is echter niet overtuigend.
- 9 Het reliëf van de terp is minimaal. Een bijkomend probleem is dat het perceel als geheel erg veel reliëf kent. Dit reliëf is zeer onregelmatig en manifesteert zich zeker niet als de ruggetjes die RAAP identificeert als greppels uit de tijd dat de veenterp in gebruik was en als gevolg van differentiële klink hoger gekomen te liggen zouden zijn. De bodem wordt erg vochtig vanaf een diepte van ongeveer 110 cm.
- 10 Ondanks enkele boringen en afwijkende vegetatie is de precieze begrenzing van de terp niet goed vast te stellen. De terp is nauwelijks zichtbaar in het landschap en ook de volgens RAAP bijbehorende greppels zijn inmiddels niet meer herkenbaar. De humeuze zandlaag die in boring 45 is aangetroffen is zeker niet de zandige leemlaag zoals die beschreven wordt door RAAP. Mogelijk kan een na-inspectie na maaien van het perceel voor een betere begrenzing zorgen. Omdat ook in geen van de boringen archeologische indicatoren worden aangetroffen, is de identificatie als terp discutabel.

RAAP 358 catalogusnummer: 23

- 1 228630/578697
- 2 De terp ligt op de grens van twee percelen in een serie van langgerekte percelen ten noorden van de Onlandse Dijk.
- 3 4
- 4 40 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65
- 5 40 m (RAAP: 25x35)

- 6
- 7 Boringen 46 - 49. Alledrie de boringen bevatten een humeus kleiige bovenlaag. In boring 47 ligt bovenop deze kleilaag nog een kleilig veenpakket. In boringen 46 en 48 gaat de klei over in veraard veen, dat vervolgens rond 1 m diepte overgaat in veen. Hoewel archeologische indicatoren ontbreken, is de rommelige en vlekkerige bovenlaag wel duidelijk een cultuurlaag. RAAP heeft destijds nog een lemlaag herkend in de boringen. Deze is waarschijnlijk verdwenen door bioturbatie of uitdroging, want in geen van de drie boringen is er een spoor van aangetroffen.
- 8 Het westelijke deel van de terp ligt op een gemaaid graslandperceel. Het oostelijke deel ligt op een ruig begroeid perceel met veel pitrussen. Deze groeien niet op de terp, maar dit is niet overtuigend voor de begrenzing in alle richtingen, omdat langs de gehele kavelsloot een soort rug loopt waarop weinig pitrussen groeien. Wel kan de begrenzing het perceel hieraan ontleend worden. De begrenzing is verder bepaald door de cirkel van het deel van de terp op het graslandperceel door te trekken. Doordat een kavelsloot door de terp loopt, moet ook de rietbegroeiing hierlangs deels als vegetatie van de terp worden gezien.
- 9 Een brede kavelsloot loopt dwars door de terp. De terp is op het ruig begroeide oostelijke perceel slechts nog in de vorm van enkele verhogingen aanwezig, maar is zwaar beschadigd. Een boring in het graslandperceel werd al vanaf 20 cm behoorlijk vochtig. RAAP heeft in de boringen een gele lemlaag aangetroffen. Alhoewel in de terp vier boringen gezet zijn, is deze laag niet aangetroffen. Mogelijk hangt dit samen met bewerking van de bodem sinds het onderzoek van RAAP.
- 10 De terp is fysiek zeer slecht geconserveerd. De terp is laag en van de ruggetjes die RAAP nog heeft herkend is niets meer terug te vinden. Op het graslandperceel is de lichte verhoging van de terp nog enigszins in het landschap zichtbaar, maar niet erg overtuigend.

RAAP 358 catalogusnummer: 24

1 228540/579029

2 De terp ligt geïsoleerd van alle andere terpen middenin de polder Matsloot, ongeveer 250 meter ten zuiden van de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot.

3 1

4 20 cm (RAAP: 75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,8

5 45 m (RAAP: 30x35)

6

7 Boringen 80 - 81. In beide boringen bestaat de bovenste 50 cm uit humeuze klei. In boring 81 bevindt zich puin en aardewerk in deze bovenlaag. De klei gaat over in een dik pakket veraard veen. Onder dit pakket bevindt zich een tweede kleilaag, die vervolgens scherp overgaat in veen. In boring 80, die middenin de terp gezet is, zijn zowel het tweede kleipakket als het pakket veraard veen dat zich tussen de beide kleipakketten bevindt aanmerkelijk dikker dan in boring 81 (veen=70vs50, klei=40vs15), en bevindt het natuurlijke veen zich dan ook op grotere diepte (boring 80 op 160 cm, boring 81 op 110). De boorbeschrijving van RAAP wijkt sterk af van deze beschrijvingen. Veraard veen is in de boring van RAAP wel aangetroffen, maar het gaat om een veel dunner pakket. Wel onderscheidt RAAP veel meer verschillende kleilagen, vijf om precies te zijn.

8 De terp ligt op een perceel van gemaaid grasland. De terp wijkt duidelijk af van de rest van het perceel door het ontbreken van russenpollen, die wel veel rondom de terp groeien.

9 De terp wordt door een kavelsloot vrijwel precies recht doormidden gesneden. Alhoewel dit natuurlijk een grote aantasting is, is de terp verder uitzonderlijk gaaf. Het oppervlak van de terp is erg regelmatig en er zijn geen molshopen aanwezig.

10 De terp is sinds het onderzoek van RAAP niet verder achteruit gegaan. Behalve de kavelsloot die de terp doorsnijdt is de terp uiterlijk puntgaaf. De hoogte is sterk verminderd, maar dit kan deels toe te schrijven zijn aan het feit dat RAAP de hoogte van de duidelijk zichtbare terp overschat heeft. Ook herkent RAAP meerdere kleilagen in de bovenste 50 cm van de boring. Deels is dit verschil waarschijnlijk toe te schrijven aan verdroging van de bovengrond, maar deels moet het verschil ook veroorzaakt zijn door verschillen binnen de terp.

RAAP 358 catalogusnummer: 25

1 228908/578814

2 De terp ligt op een perceel dat deel uitmaakt van een serie smalle langgerekte percelen ten noorden van de onlandse dijk. De terp ligt ongeveer 200 meter het perceel in.

3 2

4 15 cm (RAAP 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 25 m (RAAP: 30)

6

7 Boring 35. De bovenste 40 cm van de boring bestaat uit een rommelig kleipakket. De top hiervan is een droge, stoffige bouwvoor. In de klei bevinden zich wat humeuze vlekken en puin. De klei gaat scherp over in veraard veen, dat op een diepte van 150 cm overgaat in veen. In de boring van RAAP is in deze rommelige klei nog een verdere onderverdeling gemaakt. Tussen de 10-22 cm bevindt zich volgens RAAP een veenlaag. Deze is waarschijnlijk als gevolg van oxidatie gereduceerd tot een enkel vlekkerig restant. De leemlaag die RAAP heeft aangetroffen is ter plaatse van de nieuwe boring niet aanwezig, maar dit kan toe te schrijven zijn aan microlokale variatie binnen de terp. De laag veraard veen is in de boring van RAAP aanmerkelijk dunner.

8 De terp ligt op een ongemaaid graslandperceel en is voor ongeveer 90% met gras begroeid. De begroeiing op de terp wijkt niet wezenlijk af van de begroeiing op de rest van het perceel. De bodem wordt behoorlijk vochtig vanaf 70 cm beneden maaiveld.

9 De welving van de terp is in het landschap goed zichtbaar. RAAP spreekt nog van een mogelijke kringgreppel. Hiervan is niets meer terug te vinden. Wellicht is dit wel mogelijk wanneer het gras op het perceel gemaaid is. De terp is behoorlijk vertrapt door paarden.

10 De terp is weliswaar zichtbaar in het landschap, maar vertoont maar een hele lichte verhoging.

RAAP 358 catalogusnummer: 26

1 228802/578763

2 De terp ligt op een perceel dat deel uitmaakt van een serie smalle, langgerekte percelen ten noorden van en haaks op de Onlandse Dijk. De terp ligt ongeveer 200 meter het perceel in.

3 2

4 35 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 12 m (RAAP: 15)

6

7 Boring 36. De bovenste 20 cm van de boring bestaat uit klei met veel plantenresten. De klei gaat scherp over in veraard veen dat op een diepte van 90 cm overgaat in veen. In de boring van RAAP is het kleipakket veel dikker en is in de klei nog een verdere onderverdeling gemaakt. De opbouw van de bovenste laag is behoorlijk aangetast. Tussen de 10–20 cm bevindt zich volgens RAAP een leemlaag. Deze is nu niet aangetroffen. Ook bevindt zich in de boring van RAAP in de klei nog een laag veraard veen. Op 70 cm gaat de boring van RAAP over in veen, dus 20 cm hoger dan in de boring van ARC.

8 De terp is grotendeels begroeid met hoog gras, maar omdat de terp door een sloot doorsneden wordt moet ook de rietrand aan die sloot nog als begroeiing van de terp beschouwd worden. Pitruspollen groeien veelvuldig op het perceel, maar niet op de terp, wat hem extra opvallend maakt.

9 De kleine terp is duidelijk als verhoging zichtbaar en voelbaar in het landschap, maar wordt aan de westkant aangesneden door een kavelsloot waardoor een groot deel van de terp is verdwenen.

10 De bodemopbouw zoals die door RAAP beschreven wordt is geheel verdwenen. De uitdroging van het gebied heeft tot verdere oxidatie en veraarding van het veen geleid. De leemlaag die door RAAP is waargenomen, is in de boring van ARC niet aangetroffen, maar dit kan ook een gevolg zijn van microlokale variatie binnen de terp. De aansnijding door een kavelsloot heeft het aanzicht van de terp weliswaar behoorlijk verminkt, maar de verhoging is duidelijker aanwezig dan bij veel andere terpen. De extreem kleine omvang van de terp maakt hem opvallend en vanuit dat oogpunt interessant.

RAAP 358 catalogusnummer: 27

1 228971/579028

2 Deze terp ligt in hetzelfde perceel als terp nummer 28, zo'n dertig meter ten zuiden daarvan. Ongeveer 250 meter in zuid-zuidoostelijke richting loopt de Roderwolderdijk.

3 2

4 20 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 25 m (RAAP: 30)

6

7 Boring 31. De bovenste 60 cm van de boring bestaat uit klei. Vanaf 20 cm wordt deze klei stevig en humeus, daarboven is de klei zandig, uitgedroogd en stoffig. Onder de klei bevindt zich een rommelig veraard veenpakket. Vanaf 120 cm gaat de boring over in onverstoord natuurlijk veen. De boring van RAAP in deze terp wijkt niet wezenlijk af van deze beschrijving.

8 De terp is voor ongeveer 80% met gras begroeid. De overige 20% bestaat uit diverse kruiden, waaronder klaver (*trifolium sp.*) en enkele kale plekken in de vorm van (vertrapte) molshopen. De terp is op basis van zijn vegetatie niet te onderscheiden van de rest van het perceel. De afwezigheid van russenpollen in dit perceel indiceren dat het veen hier al behoorlijk droog is.

9 De terp is duidelijk zichtbaar, maar de begrenzing is niet zo expliciet als bij sommige andere terpen. Desalniettemin is in het veld begrenzing op het oog goed mogelijk. Ook deze terp heeft veel te lijden gehad onder betreding, hetgeen heeft geresulteerd in een onregelmatig oppervlak. Deze situatie zien we ook terug op de op hetzelfde perceel liggende veenterp 28.

10 Het onregelmatige oppervlak en de aanzienlijke teruggang in hoogte leiden tot de conclusie dat de terp sterk achteruit is gegaan sinds de inventarisatie door RAAP. Wel heeft de terp minder last van doorgraving door mollen, RAAP spreekt nog van vele molshopen waar er nu nog slechts enkele zijn.

RAAP 358 catalogusnummer: 28

- 1 228948/579066
- 2 Deze terp ligt dicht bij terp 27 in het zelfde perceel. Ongeveer 250 meter in zuid-zuidoostelijke richting loopt de Roderwolderdijk.
- 3 1
- 4 35 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7
- 5 25 m (RAAP: 30)

- 6
- 7 Boring 30. De bovengrond van deze terp is extreem uitgedroogd en 'stoft' bijna uit de boor. De boring gaat op 70 cm diepte over in stevige bruingrijze humeuze klei. Hierin bevindt zich wat puin en ook de rommelige structuur laat duidelijk zien dat het hier om een antropogeen pakket gaat. Op 90 cm gaat deze klei scherp over in rommmelig veen. Waarschijnlijk vormt dit veen het antropogene ophogingspakket. Op een diepte van 135 cm gaat dit veen over in de zwak amorfe natuurlijke veenafzettingen. RAAP herkent in de bovenste 80 cm nog drie lagen, de zode niet meegerekend. Ten tijde van de boring van RAAP begonnen de natuurlijke afzettingen op de iets geringere diepte van 90 cm.
- 8 De veenterp is grotendeels met gras begoeid. Daarnaast staan er een paar zuringplanten. Enkele uitgedroogde oude molshopen zorgen voor wat kale plekken.
- 9 Het oppervlak van de terp is behoorlijk onregelmatig, waarschijnlijk als gevolg van betreding door vee. De terp is tot op anderhalve meter diepte nog vrij droog. Door de steile randen is de terp eenvoudig visueel te begrenzen.
- 10 Uiterlijk is de terp nog zeer goed herkenbaar in het landschap en begrenzing is dan ook zeer eenvoudig. Aan het reliëf is wel te zien dat de terp een stuk lager is geworden dan ten tijde van de inventarisatie van RAAP. De bodemopbouw zoals die door RAAP is vastgesteld, is wat betreft de bovenste lagen waar de bewoning heeft plaatsgevonden geheel verloren gegaan als gevolg van uitdroging van de opgebrachte pakketten. Bovenin de boring zijn minder verschillende lagen herkenbaar herkenbaar dan ten tijde van het onderzoek van RAAP. Nu zijn nog wel wat plantenresten herkenbaar in de bovengrond, mogelijk de restanten van wat destijds als venige klei herkend is.

RAAP 358 catalogusnummer: 29

1 229359/578999

2 De terp is geïsoleerd gelegen in een begraasd graslandperceel direct ten westen van de Roderwolderdijk. Het is de meest oostelijk gelegen terp van deelgebied Matsloot-Roderwolde.

3 1

4 35 cm (RAAP 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6

5 30 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 34. De bovenste 50 cm van de boring bestaat uit een rommelig kleipakket. De top hiervan is een droge, zandige bouwvoor. In de klei bevinden zich wat veenresten en puin. De klei gaat scherp over in veraard veen dat op een diepte van 1 m overgaat in veen. RAAP onderscheidt in de kleilagen nog drie sublagen in de vorm van veraard veen, grijze vette klei en kleilig veen met puinspikkels.

8 De terp ligt in een ten tijde van het onderzoek door paarden begraasd weiland en is nagenoeg geheel met gras begroeid. Op de terp bevinden zich geen kale plekken. 10% van het oppervlak wordt ingenomen door diverse kruiden.

9 Alhoewel de terp waarschijnlijk veelvuldig betreden is, is de terp fysiek nauwelijks aangetast. De terp is ten opzichte van het onderzoek van RAAP wel iets in hoogte afgenomen.

10 Ten tijde van het onderzoek van RAAP was de stratigrafie van de bovenste lagen van de terp veel intacter dan de toestand nu. Deze opbouw is door oxidatie van het veen verloren gegaan en tot één pakket geworden. De oxidatie heeft er ook toe geleid dat de laag met veraard veen zich een stuk dieper doorzet. Als gevolg van uitdroging, betreding, bioturbatie en mogelijk ploegen zijn de bovenste lagen vermengd geraakt. De uiterlijke gaafheid van de terp is echter bewaard gebleven.

RAAP 358 catalogusnummer: 30

1 228912/579136

2 De terp ligt in een perceel zo'n 500 meter ten westen van de Roderwolderdijk en ongeveer 300 meter ten zuidoosten van de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot.

3 1

4 55 cm (RAAP: 75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,35

5 30 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 29. De boring bevat tot 60 cm diepte duidelijk antropogene lagen. Deze lagen bestaan uit een zandige bouwvoor (0–20) en vette uitgedroogde klei (20–60). Onder deze lagen bevindt zich een pakket van veraard veen, dat op een diepte van 150 cm overgaat in kleiig veen. RAAP beschrijft in de bovenste 25 cm nog een laag venige klei. Het pakket veraard veen gaat in de boring van RAAP door tot een diepte van slechts 75 cm.

8 De terp ligt in een graslandperceel en is voor ongeveer 80% met gras bedekt. De verdere begroeiing bestaat uit kruiden als zuring en vossenstaart in geringe hoeveelheden.

9 De terp heeft opvallende stijle zijden. Het oppervlak is iets onregelmatig als gevolg van intensieve betreding door vee. Op de terp bevinden zich nauwelijks molshopen, dit in tegenstelling tot de situatie in de tijd van de inventarisatie van RAAP.

10 De terp is twintig centimeter lager geworden sinds de inventarisatie van RAAP. Verder meldt RAAP nog niet dat het oppervlak frequent betreden is. Mogelijk is het perceel in het afgelopen decennium intensiever beweid. De terp is tot op grote diepte erg droog, waardoor verregaande veraarding is opgetreden en weinig kans meer is op goede conservatie van organisch materiaal in de bewoningslagen. De venige klei die RAAP bovenin de boring beschrijft, is in de huidige uitgedroogde bovenlaag niet meer herkenbaar.

RAAP 358 catalogusnummer: 31

- 1 228788/579313
- 2 De terp ligt in een verwilderd perceel dat lastig te bereiken is vanaf de weg. De terp ligt in hetzelfde perceel als nummer 32 op ongeveer 220 meter ten oosten van de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot.
- 3 2/3
- 4 15 cm (RAAP 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,8
- 5 20 m (RAAP: 20)

- 6
- 7 Boring 32. De bovenste 45 cm van de boring bestaat uit uitgedroogde rommelige klei (0–20) en humeuze klei met roestvlekken (20–45). Onder de klei bevindt zich een pakket veraard veen, dat op 110 cm geleidelijk overgaat in een sterk kleiige veenlaag. De resultaten van deze boring zijn vrijwel geheel gelijk aan de boring van RAAP.
- 8 De terp is op basis van de vegetatie goed in het landschap te herkennen. In dit geval is dat niet zozeer het gevolg van afwijkende als wel van zich anders ontwikkelende vegetatie. Een dominante soort in dit perceel is de grote vossenstaart (*Alopecurus pratensis*). Deze groeit zowel op de veenterp als daaromheen, maar de exemplaren op de veenterp zijn al geheel uitgedroogd, waar de exemplaren eromheen hoger gegroeid zijn en ten tijde van het onderzoek bovendien nog grotendeels in bloei stonden.
- 9 De begrenzing is vooral mogelijk op basis van de afwijkende vegetatie. Het zichtbare reliëf is beperkt, alhoewel dat deels juist weer terug te voeren is op die hoge, ruige begroeiing. De kleine terp is niet aangetast door doorgravingen.
- 10 De terp is duidelijk zichtbaar op basis van de vegetatie. Opmerkelijk is dat de boring die in deze terp gedaan is nagenoeg hetzelfde beeld oplevert als de boring van RAAP. Waarschijnlijk betekent dit dat de terp in vergelijking met het gros van de andere terpen, nauwelijks achteruit is gegaan sinds RAAP's inventarisatie.

RAAP 358 catalogusnummer: 32

1 228758/579298

2 De terp ligt in een verwilderd perceel dat lastig te bereiken is vanaf de weg. De terp ligt in hetzelfde perceel als nummer 31 op ongeveer 180 meter ten oosten van de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot.

3 3

4 15 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,9

5 30 m (RAAP: 23x35)

6

7 Boring 33. De bovenste 40 cm van de boring bestaat uit uitgedroogde stoffige klei met een spoor van plantenresten (0–20) en humeuze klei met enkele puinspikkels. Onder de klei bevindt zich een pakket veraard veen, dat op 110 cm geleidelijk overgaat in een sterk kleiige veenlaag. De resultaten van deze boring zijn vrijwel geheel gelijk aan de boring van RAAP, alhoewel het pakket veraard veen in de nieuwe boring een stuk dikker is.

8 De ruig begroeide terp bevat enkele grassoorten en kent geen kale plekken. De terp wijkt in zijn vegetatie veel minder expliciet af van het perceel zelf dan terp 31 die op hetzelfde perceel ligt.

9 De terp heeft een wat onregelmatig oppervlak, maar het is onduidelijk of dit terug te voeren valt op betreding of dat andere factoren hiervoor verantwoordelijk zijn. De begrenzing is nu lastig op het oog te bepalen, maar wel duidelijk 'voelbaar' als lichte verhoging in het veld.

10 De terp kent slechts een zeer beperkte verhoging ten opzichte van het maaiveld en de oppervlakte is ook wat onregelmatig. Volgens RAAP heeft de terp mogelijk ooit één geheel gevormd met terp 33 aan de overkant van de kavelsloot. Hiervoor zijn geen aanwijzingen aangetroffen.

RAAP 358 catalogusnummer: 33

1 228725/579285

2 De terp ligt direct ten zuidoosten van de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot. Direct ten oosten van de terp liggen de terpen 31 en 32.

3 2

4 35 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 25x40m (RAAP: 40)

6

7 Boring 82. De bovenste 45 cm van de terp bestaat uit klei met aardewerk en veel leembrokken. Deze klei gaat over in veraard veen dat vervolgens op 1 m diepte overgaat in veen. Het resterende veenpakket is nog maar 10 cm dik. Onder dit veenpakket bevindt zich dekzand. De opbouw is vergelijkbaar met de opbouw zoals die door RAAP vastgesteld is. De leemlaag die door RAAP tussen 5 en 25 cm herkend wordt, is slechts nog in de vorm van leembrokken in de bovenlaag herkenbaar.

8 De terp ligt in een gemaaid graslandperceel. De begroeiing bestaat voor 80% uit gras, en voor twintig procent uit kruiden.

9 Aan de westkant wordt de terp doorsneden door een greppel. Aan de oostkant grenst de terp aan een kavelsloot. Mogelijk is deze terp ooit één geweest met nummer 32, die aan de overkant ligt. De terp is duidelijk zichtbaar, maar het oppervlak is wat onregelmatig.

10 De terp wordt door RAAP nog als 'zeer fraai' omschreven. Alhoewel dergelijke kwalificaties niet objectief te toetsen zijn, had de terp deze kwalificatie in de huidige vorm waarschijnlijk niet gekregen. Het reliëf is duidelijk zichtbaar, maar de terp is achteruit gegaan in hoogte en het oppervlak is wat onregelmatig geworden, waarschijnlijk als gevolg van vertrapping door vee. Iets ten zuiden van de veenterp bevindt zich aan dezelfde kavelsloot nog een verhoging. Het gaat hier om een zandige verhoging die mogelijk ook benut is, maar overtuigende indicatoren hiervoor ontbreken voornamelijk. Ten aanzien van de bodemopbouw valt op dat oxidatie van het veen ertoe geleid heeft dat de dikte van het pakket veraard veen sterk toegenomen is. De leemlaag die ten tijde van het onderzoek van RAAP nog in de boring aanwezig was, is waarschijnlijk verdwenen als gevolg van bewerking van het land en verdroging. De leemlaag is nog wel herkenbaar in de vorm van leembrokken in de bovenste lagen.

RAAP 358 catalogusnummer: 34

1 228771/577707

2 De terp ligt vlak naast terp nummer 19, ongeveer 280 meter ten noordoosten van 't Waal en 400 meter ten noorden van de Roderwolderdijk.

3 1

4 25 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,5

5 30 m (RAAP: 30x45)

6

7 Boring 73. De bovenste 35 cm van de boring bestaat uit klei met een lichte inmenging van puin. Onder de klei bevindt zich een rommelige veenlaag, mogelijk als gevolg van vergraving. Deze veenlaag gaat scherp over in het natuurlijke veenpakket op 120 cm. De venige klei uit de boring van RAAP is niet aangetroffen in de boring. Verder wordt wat RAAP als 'veraard veen' omschrijft nu als een rommelige veenlaag gezien.

8 De terp is grotendeels begroeid met hoog gras. De begroeiing op de terp wijkt nauwelijks af van die erbuiten.

9 Over de terp lopen rijsporen, maar deze lijken weinig schade te doen aan het terplichaam. Dezelfde rijsporen lopen ook over terp 19. RAAP spreekt van een grillig microreliëf voor deze terp. Hier lijkt momenteel nauwelijks sprake van te zijn. De terp is uitstekend visueel te begrenzen op basis van reliëf.

10 De terp is niet erg hoog, maar mede dankzij het over de terp lopende rijspoor uitstekend zichtbaar en dus te begrenzen. De terp is redelijk goed geconserveerd, al is de bovengrond als gevolg van uitdroging tot één laag verworden. De laag die RAAP veraard veen noemt, en hier als 'rommelig veen' wordt omschreven, is waarschijnlijk wel dezelfde laag. Mogelijk is het pakket veraard veen hier meer verstoord door bioturbatie.

RAAP 358 catalogusnummer: 35

1 228705/577639

2 De terp ligt op een ruig begroeid graslandperceel, ongeveer 190 meter ten noordoosten van 't Waal en 400 meter ten noorden van de Roderwolderdijk.

3 2

4 20 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,55

5 30 m (RAAP: 40)

6

7 Boring 72. De bovenste 40 cm van de boring bestaat uit humeuze klei waarin een fragment kogelpotaardewerk is aangetroffen. Daarna gaat de boring over in veraard veen en vervolgens op een diepte van 90 cm in kleilig veen. RAAP herkent in de bovenste laag nog een laag venige klei.

8 De terp wijkt wat betreft vegetatie niet of nauwelijks af van de rest van het perceel. In twee langgerekte verstoringen groeien veel grote brandnetels (*Urtica dioica*). Voor de rest staan op de terp diverse hoge grassen en een enkele rietpluim. Pitrussen staan niet veel in het perceel, maar op de terp zelf überhaupt niet.

9 In de terp bevinden zich twee langwerpige verstoringen. De vele molshopen die ten tijde van het onderzoek van RAAP aanwezig waren, zijn nu niet aangetroffen.

10 De terp is sterk achteruit gegaan sinds de inventarisatie van RAAP. Niet alleen is de terp sterk in hoogte verminderd, maar bovendien zijn in de terp nu twee duidelijke langgerekte verstoringen zichtbaar, vergelijkbaar met de verstoringen zichtbaar in terp 39. Omdat deze verstoringen zowel fysiek als op basis van de vegetatie duidelijk aanwezig zijn, waren ze ten tijde van de inventarisatie van RAAP waarschijnlijk nog niet aanwezig. De terp is ondanks de beperkte verhoging duidelijk zichtbaar in het veld. Ook op GoogleEarth is de terp nog duidelijk te herkennen (afb. 3.5). De laag venige klei die RAAP in de bovenste lagen van hun boring heeft aangetroffen, is vermoedelijk als gevolg van uitdroging verdwenen en slechts nog zichtbaar als humeuze klei.

RAAP 358 catalogusnummer: 37

1 228686/577563

2 De terp ligt in het derde perceel ten noordoosten van 't Waal.

3 4

4 15 cm (RAAP: 25). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 20 m (RAAP: 18)

6

7 Boring 69–71. Alleen boring 69 laat een profiel zien dat doet denken aan een veenterp. De boring bevat een kleiige bovenlaag (0–40), waarin aardewerk is aangetroffen. Direct onder deze klei bevindt zich het natuurlijke veenpakket. Een laag veraard veen ontbreekt in de boring. Wat betreft de opbouw lijkt boring 71 nog het meest op een veenterp, met een kleiige bovenlaag (0–10) en een dikke laag veraard veen (10–70). In de boring van RAAP is in de bovengrond nog een laag venige klei aanwezig. De overige opbouw van RAAP's boring is vergelijkbaar.

8 De terp ligt in een vrij ruig begroeid weiland en is bijna geheel met gras begroeid. Twintig procent van de terp is begroeid met kruiden in geringe hoeveelheden.

9 De terp is met uitzondering van de noordzijde matig zichtbaar, waardoor meer dan één boring voor de begrenzing noodzakelijk was. De bovengrond van de terp is zeer droog.

10 De terp is zeer laag en weinig overtuigend. De boringen bevestigen dat het hier waarschijnlijk om een veenterp gaat, maar dan wel om een slecht geconserveerd exemplaar. De opbouw van de boringen is niet overtuigend, maar op basis van archeologische indicatoren ontstaat de indruk dat het hier om een zeer slecht geconserveerde lage veenterp gaat. De venige klei die door RAAP beschreven wordt, is in uitgedroogde staat nog zichtbaar in de vorm van humeuze klei in boringen 69 en 71.

RAAP 358 catalogusnummer: 38

1 228049/579260

2 Deze terp ligt enkele meters ten oosten van terp 39 en ten noorden van de Matsloot. Rondom terpen 38 en 39 ligt een gedempte rechthoekige kringsloot, die oorspronkelijk aansloot op de Matsloot (zie afb. 3.6 op p. 13).

3 1

4 50 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65

5 35 m (RAAP: 35)

6

- 7 Boring: 1. De boring laat tot op een diepte van 1,5 m een duidelijk antropogeen profiel zien. De bovenste 55 cm bestaat uit matig humeuze klei met puinspikkels. Deze gaat over in sterk humeuze klei tot 88 cm. Onder het pakket sterk humeuze klei ligt een zwak humeuze doorwortelde kleilaag, die op 95 cm overgaat in sterk humeuze klei met een grindbijmenging. Deze klei gaat op 120 cm over in zwak humeuze klei. Op 130 cm gaat deze klei over in licht kleiig veen. Onder dit veen bevindt zich nog een rommelige kleilaag op 150 cm overgaat in het natuurlijke veenpakket. In vergelijking met de boring van RAAP is de opbouw niet erg veranderd. Bij RAAP is de totale dikte van het terppakket iets dunner.
- 8 De veenterp ligt in een ten tijde van het onderzoek gemaaid en begrazen graslandperceel. De vegetatie op de terp bestaat voor 80% uit gras en voor 20% uit diverse kruidsoorten, waarvan geen enkele soort in grote hoeveelheden voorkomt. Op de terp bevinden zich geen molshopen of andere kale plekken. Het perceel waarop de veenterp zich bevindt bevat als geheel zo'n 15% pitrusbedekking. Deze rus komt niet op de terp zelf voor.
- 9 Op de terp zijn geen sporen zichtbaar van grote fysieke aantasting. Het oppervlak is vrij vlak, ondanks het feit dat de terp veelvuldig door vee betreden wordt.
- 10 De terp is uitzonderlijk goed geconserveerd. Dat het terppakket zelfs iets dikker is dan destijds door RAAP vastgesteld is waarschijnlijk terug te voeren op de precieze locatie van de boring. Wel suggereert het hoogteverschil met de meting van RAAP dat de terp in de loop van de tijd verder in het veen is gezakt.

RAAP 358 catalogusnummer: 39

1 228015/579253

2 Deze terp ligt enkele meters ten westen van terp 39 en ten noorden van de Matsloot. Rondom terpen 38 en 39 ligt een gedempte rechthoekige kringsloot, die oorspronkelijk aangesloten heeft op de Matsloot (zie afb. 3.6).

3 1

4 60 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65

5 25 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 2. Tot op een diepte van 1 m laat de boring een duidelijk antropogeen profiel zien. De bovenste 35 cm bestaat uit doorwortelde zandige klei (0–35) en matig siltige klei (35–50). Deze klei gaat over in veen. Op 85 cm gaat dit veen weer over in sterk siltige klei tot 90 cm. De laatste 10 cm van het antropogene pakket (90–100) bestaat uit gevlekte klei met veel archeologische indicatoren in de vorm van puin en huttenleem. Vanaf 1 m begint een natuurlijk veenpakket. Op 1,5 meter diepte wordt de inhoud van de guts pas echt nat.

8 De veenterp ligt in een ten tijde van het onderzoek gemaaid en begrazen graslandperceel. De terp is voor 80% bedekt met gras en voor 10% met diverse kruidsoorten. Tien procent van het oppervlak is onbegroeid. In twee langwerpige, oost-west georiënteerde verstoringssleuven groeien enkele pollen pitrus.

9 De terp is aangetast door twee verstoringssleuven. Deze sleuven (zie afbeelding) zijn oost-west georiënteerd en beginnen aan de oostrand van de terp. De sleuven lopen door tot ongeveer driekwart van de totale diameter.

10 Omdat de terp doorsneden wordt door verstoringssleuven en enkele kleine kale plekken kent, is hij niet van dezelfde kwaliteit als aangrenzende terp 38. Desalniettemin is de terp nog wel duidelijk zichtbaar in het landschap en maakt waarschijnlijk oorspronkelijk deel uit van één complex met terp nummer 38, wat op te maken valt uit de kringsloot, die beide omsluit. Aan de vegetatie is te zien dat de terp zelf droger is dan het perceel waarop hij ligt, getuige de pitrus die alleen groeit in de verdiepte verstoringssleuven.

RAAP 358 catalogusnummer: 40

1 227886/579251

2 De terp ligt op hetzelfde perceel als de terpen 41 en 42, ongeveer 30 m ten noorden van de Matsloot. Het perceel bevindt zich middenin een serie percelen aan de noordkant en haaks op de Matsloot die het 'Lage Land' genoemd worden.

3 3

4 25 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,8

5 25 m (RAAP: 15)

6

7 Boring 4. De bovenste 50 cm van de boring bestaat uit antropogene klei. De bovenste 30 cm hiervan is sterk verzand. Onder deze zandige bovenlaag is de klei sterk humeus. In de klei werd een stuk groen geglazuurd aardewerk aangetroffen. Onder de klei bevindt zich natuurlijk veen. Deze opbouw wijkt sterk af van de opbouw zoals die destijds door RAAP is waargenomen, waarin nog een dik pakket veraard veen werd aangetroffen. Mogelijk wordt dit verschil ook veroorzaakt door kleine variaties binnen de terp. Naast deze boring zijn een aantal 'bouwvoorboringen' (zie punt 9) in de omgeving van de terp gezet. Hieruit bleek dat de terp op basis van meerdere boringen niet preciezer te begrenzen zou zijn.

8 De terp is grotendeels met gewoon gras begroeid (70%). Opvallend is de aanwezigheid van zuring (*Rumex* sp.) die op dit perceel zuiver lijkt voorbehouden aan de veenterpen 40 en 41. Het is mede dankzij deze zuringbegroeiing dat de begrenzing van de terp nog vrij duidelijk is.

9 Het oppervlak van de terp is bijzonder onregelmatig, vermoedelijk als gevolg van betreding door vee.

10 De terp wordt door RAAP nog gekwalificeerd als een uiterlijk gave veenterp. Dit betekent dat de terp sinds de opname van RAAP behoorlijk achteruit is gegaan. De begrenzing is vooral vast te stellen op basis van de vegetatie. De boring bevatte bovenin veel puin en baksteenresten alsmede groen geglazuurd aardewerk. Omdat de archeologische indicatoren vooral bovenin zaten, zijn in de laagte die zich tussen de terpen 40 tot en met 42 bevindt enkele bouwvoorboringen gezet. Deze bleken minstens zoveel archeologische indicatoren te bevatten, waaronder een fragment van een pijpensteeltje. Een boring buiten de terpen leverde geen indicatoren op. Het lijkt er dan ook sterk op dat de drie terpen onderdeel geweest zijn

van één complex dat tot in de Nieuwe Tijd in gebruik is geweest. Een andere verklaring is dat het vondstmateriaal in de bovengrond tussen de drie terpen het gevolg is van zware fysieke beschadiging in de vorm van egalisatie. Dit zou mogelijk verklaren waardoor de oorspronkelijke opbouw van deze terp zo achteruit gegaan lijkt te zijn. Een andere verklaring voor de grote hoeveelheid archeologische indicatoren tussen de terpen 40–42 is dat deze terpen deels geëgaliseerd zijn.

RAAP 358 catalogusnummer: 41

1 227871/579242

2 De terp bevindt zich in hetzelfde perceel als de terpen 40 en 42 en ligt vrijwel direct ten noorden van de Matsloot. Het perceel bevindt zich middenin een serie percelen aan de noordkant en haaks op de Matsloot die het 'Lage Land' genoemd worden.

3 3

4 35 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 25 m (RAAP: 15x30)

6

7 Boring 5. De bovenste 50 cm van de boring bestaat uit licht tot zwak humeuze klei. Aan de rommelige structuur van de klei en de aanwezigheid van archeologische indicatoren is te zien dat het hier om antropogene pakketten gaat. Onder deze klei gaat de boring over in veen, met op 1,5 m diepte nog een zandbandje van 5 cm. Deze opbouw wijkt niet wezenlijk af van de opbouw die destijds door RAAP geconstateerd is, met dien verstande dat in de boring van RAAP nog een 20 cm dik pakket veraard veen aanwezig was.

8 De terp is grotendeels met gewoon gras begroeid (70%). Opvallend is de aanwezigheid van zuring (*Rumex* sp.) die op dit perceel zuiver lijkt voorbehouden aan de veenterpen 40 en 41. Het is mede dankzij deze zuringbegroeiing dat de begrenzing van de terp nog vrij duidelijk is. De terp bevat één relatief kleine, kale plek.

9 Evenals de aangrenzende terp 40 is het oppervlak van deze terp erg onregelmatig, vermoedelijk als gevolg van vertrapping door vee. Ten tijde van het onderzoek van RAAP waren vele molshopen op de terp aanwezig. Deze zijn nu niet waargenomen.

10 De terp heeft sterk te lijden gehad onder vertrapping door vee. In de bouwvoor is veel archeologisch materiaal aanwezig wat suggereert, dit de terp intensief gebruikt is. De bovengrond is sterk uitgedroogd en mogelijk is de terp iets ingeklonken sinds het onderzoek van RAAP. Al met al moet gesteld worden dat de kwalificatie 'zeer gaaf' waarmee RAAP de terp karakteriseerde, zeker niet meer opgaat. Zie verder terp nummer 40.

RAAP 358 catalogusnummer: 42

1 227911/579234

2 De terp ligt direct ten noorden van de Matsloot aan een verkavelingssloot in de zuidwesthoek van het perceel. In hetzelfde perceel bevinden zich terpen 40 en 41. Het perceel bevindt zich middenin een serie percelen aan de noordkant en haaks op de Matsloot die het 'Lage Land' genoemd worden.

3 4

4 25 cm (RAAP: 25-50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,85

5 25 m (RAAP: 20)

6

7 Boring 3. De bovenste 25 cm van de boring bestaat uit zandige klei. Onder deze klei bevindt zich gevlekte humeuze doorwortelde klei tot 55 cm. Onder deze kleilaag bevindt zich veraard veen tot op 100 cm. Onder dit veen begint het 'gezonde' veenpakket. De opbouw is vergelijkbaar met de opbouw zoals die is waargenomen door RAAP. Alleen de venige klei die RAAP in de bovenste twintig centimeter herkent is als gevolg van uitdroging niet als zodanig bewaard gebleven.

8 De terp is grotendeels (80%) begroeid met ongemaaid gras. Hiernaast bevinden zich op de terp enkele pollen pitrus en aan de randen wat riet. Overige kruiden bedekken ongeveer 20% van het oppervlak.

9 De terp heeft een onregelmatig oppervlak. De ondiepe, langgerekte depressies die genoemd worden door RAAP zijn als zodanig niet meer duidelijk waarneembaar.

10 De veenterp is zeer slecht geconserveerd. Zowel in de boringen als in de vegetatie is weinig van de terp terug te vinden. Een verder probleem is dat de terp in een groepje ligt met veenterpen 40 en 41 en dat twee bouwvoorboringen midden tussen deze boringen in nog veel archeologische indicatoren opleveren. De bewoningslaag is dan ook niet op basis hiervan te begrenzen. Ook overtuigende ophogingslagen zijn niet echt aangetroffen. Zie verder terp nummer 40.

RAAP 358 catalogusnummer: 43

1 228128/579293

2 De terp ligt enkele tientallen meters ten noorden van de Matsloot op één perceel met terpen 44 en 45 en hemelsbreed ongeveer 50 meter ten oosten van de ringsloot rond de terpen 38 en 39.

3 2

4 30 cm (RAAP: 50). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,7

5 25 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 20. De bovenste 60 cm van de boring bestaat uit vette grijze klei. Deze klei, die waarschijnlijk als 'vloer' of basis voor bewoning heeft gediend, bevindt zich bovenop een dik pakket venige klei. Op een diepte van 175 cm gaat de venige klei scherp over in de natuurlijke veenafzettingen. De opbouw van de terp is bijna perfect in overeenstemming met de bevindingen van RAAP, al is het pakket venige klei in de nieuwe boring wel behoorlijk dikker.

8 Momenteel bestaat het perceel waarop de terp ligt uit gemaaid grasland. Op GoogleEarth is echter duidelijk het contrast te zien met de rest van het perceel wat betreft de afwezigheid van russenpollen op de terp, terwijl die op het perceel zelf wel veel groeien (zie terpen 44 en 45 en afb. 3.3).

9 De terp is uiterlijk goed geconserveerd. Het oppervlak lijkt niet aangetast door enige vorm van vertrapping of vergraving. Opvallend is dat RAAP spreekt van vele molshopen op de veenterp. Die zijn nu nauwelijks aanwezig.

10 De terp is duidelijk zichtbaar in het landschap, maar is gezien de hoogte wel achteruit gegaan sinds het onderzoek door RAAP. Verder heeft RAAP het expliciet over de vele molshopen op de terpen. Alhoewel die nu nauwelijks aanwezig zijn, moet rekening gehouden worden met het feit dat de relatief droge veenterpen bij mollen de voorkeur hebben boven de iets nattere omgeving. De uitdroging van de veenterpen werkt verregaande bioturbatie derhalve in de hand.

RAAP 358 catalogusnummer: 44

1 228167/579270

2 De terp ligt op hetzelfde perceel als de terpen 43 en 45 en ligt vlak ten noorden van de Matsloot.

3 2

4 35 cm (RAAP: 50-75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,65

5 25 m (RAAP: 35)

6

7 Boring 21 en 158. Boring 21 bestaat grotendeels uit een ophogingspakket van venige klei dat doorgaat tot 1,5 m diepte. Daar gaat de venige klei scherp over in het natuurlijke veen. De bovenste 30 cm wordt gevormd door een kleiige bouwvoor. De opbouw wijkt sterk af van de boring die door RAAP gezet is en waarin veel meer verschillende lagen onderscheiden konden worden. Vermoedelijk heeft RAAP in een grondspoor of bewoningsstructuur geboord, terwijl de nieuwe boring door 'schone' ophogingspakketten gaat. Ter controle hiervan is nog een extra boring gezet (158). Deze boring leverde vrijwel hetzelfde beeld op als boring 21. Tot 40 cm bestaat de inhoud van de boor uit droge klei, met in dit geval fijn verdeeld houtskool. Deze klei gaat over in een ophogingspakket van venige klei tot 155 cm. Hieronder bevindt zich het natuurlijke veenpakket.

8 Momenteel bestaat het perceel waarop de terp ligt uit gemaaid grasland. Op GoogleEarth is echter duidelijk het contrast te zien met de rest van het perceel wat betreft de afwezigheid van russenpollen op de terp, terwijl die op het perceel zelf wel veel groeien (zie terpen 43 en 45 en afb. 3.3).

9 De terp is uiterlijk goed geconserveerd. Het oppervlak lijkt niet aangetast door enige vorm van vertrapping of vergraving. Opvallend is dat RAAP spreekt van vele molshopen op de veenterp. Die zijn nu nauwelijks aanwezig. Pas vanaf 180 cm –mv wordt het veen in deze terp vochtig.

10 De terp is duidelijk zichtbaar in het landschap, maar is gezien de hoogte wel achteruit gegaan sinds het onderzoek door RAAP. Verder heeft RAAP het expliciet over de vele molshopen op de terpen. Alhoewel die nu nauwelijks aanwezig zijn, moet rekening gehouden worden met het feit dat de relatief droge veenterpen bij mollen de voorkeur hebben boven de iets nattere omgeving. De uitdroging van de veenterpen werkt verregaande bioturbatie derhalve in de hand.

RAAP 358 catalogusnummer: 45

1 228238/579288

2 De terp ligt in de zuidoosthoek van het perceel waarin ook de terpen 43 en 44 liggen. Direct ten zuiden ervan ligt een brede oeverruigte en vervolgens de Matsloot.

3 2

4 90 cm (RAAP: 100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,5

5 42 m (RAAP: 40)

6

7 Boring 22 en 159. De bovenste 130 cm van de boring bestaat uit een ophogingspakket van venige klei. Daaronder bevindt zich vette, rommelige klei. Daaronder gaat de boring over in het natuurlijke veen. Dit natuurlijke veen doet echter wel wat rommelig aan, mogelijk als gevolg van vergraving. In de boring is kogelpotaardewerk aangetroffen. De boring van RAAP liet een veel complexere opbouw zien. Dit kan het gevolg zijn voor microlokale variatie binnen de terp. Ter controle is hier een extra boring (159) gezet. In deze boring bestond de bovenste 40 cm uit droge rommelige klei. Hieronder bevondt zich een ophogingslaag van venige klei tot 80 cm. Hieronder bevindt zich het natuurlijke veenpakket. Hierin is op 130 cm nog een dikke kleiband waargenomen.

8 Momenteel bestaat het perceel waarop de terp ligt uit gemaaid grasland. Op GoogleEarth is echter duidelijk het contrast te zien met de rest van het perceel wat betreft de afwezigheid van russenpollen op de terp, terwijl die op het perceel zelf wel veel groeien (zie terpen 43 en 44 en afb. 3.3). Op de terp bevonden zich enkele kale plekken.

9 De terp wordt doorsneden door een verstoringssleuf die de zuidoosthoek van de terp afsnijdt. Verder is de terp uiterlijk goed geconserveerd. Het oppervlak lijkt niet aangetast door enige vorm van vertrapping of vergraving. Opvallend is dat RAAP spreekt van vele molshopen op de veenterp. Die zijn nu nauwelijks aanwezig.

10 De terp is wat hoogte betreft nauwelijks achteruit gegaan. Wel moet de verstoringssleuf aan de zuidoostkant ontstaan zijn na het onderzoek van RAAP, aangezien deze dermate expliciet is dat het niet voor de hand ligt dat deze destijds over het hoofd gezien is.

RAAP 358 catalogusnummer: 47

1 228211/577929

2 De terp ligt enigszins geïsoleerd in een perceel dat ongeveer 200 meter ten zuiden van de Onlandse Dijk begint. De terp ligt enkele tientallen meters ten zuiden van de kavelsloot. Enkele tientallen meters ten oosten van de terp ligt ARC1, een terp nog niet eerder is beschreven, maar die duidelijk zichtbaar is in het landschap.

3 4

4 20 cm (RAAP: 25). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6

5 23 m (RAAP: 25)

6

7 Boringen 50 en 52 - 55. Alleen de boringen in het centrum van de terp laten een duidelijk terpprofiel zien. De bovengrond bestaat uit een bouwvoor van droge, licht humeuze klei. In deze klei bevonden zich stenen. Omdat stenen van nature middenin een veengebied niet aan het oppervlak voorkomen, moeten ze in deze context als archeologische indicator beschouwd worden. Op 30 cm gaat de klei over in veraard veen, die vervolgens op 60 cm over gaat in veen. De overige boringen laten een licht kleiige zode of bouwvoor zien, maar gaan na 10 cm direct over in veraard veen. Deze veraarding is het gevolg van de algehele ontwatering en de daarmee gepaard gaande oxidatie van het veen en moet als natuurlijk worden beschouwd. De boringen zijn conform de boring van RAAP. Wel heeft RAAP de boring verder doorgezet en is daarbij op een diepte van 140 cm op dekzand gestuit. ARC heeft wel tot op het dekzand geboord in de naastgelegen veenterp ARC1. Hier bevindt het zand zich op een diepte van 180 cm.

8 De terp is bijna geheel met gras begroeid en wijkt qua vegetatie niet af van de rest van het perceel.

9 De terp is slechts zeer moeilijk als verhoging zichtbaar en extra boringen waren dan ook noodzakelijk om de visuele begrenzing te bevestigen. Deze bleek wel correct. Aan de oppervlakte zijn enkele kale plekken aangetroffen waarin kogelpotaardwerk zat.

10 De terp was ten tijde van het onderzoek door RAAP al niet echt goed zichtbaar en is dat nu ook nog niet. Wel blijkt uit de boringen dat het om een terp gaat en is hiermee ook de begrenzing vastgelegd. De hoogte komt overeen met de hoogte die destijds door RAAP bepaald is. De hypothes van RAAP dat het mogelijk alleen om een terpzool gaat, kan alleen

echt bevestigd worden door een sleuf aan te leggen, maar lijkt gezien de dikte van minimaal zestig centimeter die uit de boringen blijkt niet waarschijnlijk. De bovenste 20 cm is extreem droog, hetgeen funest is voor organisch materiaal.

RAAP 358 catalogusnummer: 48

1 227479/579184

2 Deze eveneens aan de Matsloot liggende veenterp is de meest westelijk gelegen veenterp uit het onderzoek. De terp ligt op de hoek van een kavelsloot en de Matsloot.

3 3

4 25 cm (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,9

5 60 m (Niet onderzocht door RAAP)

6

7 Boringen 16 - 19. Boring 16 – 17 is in de terp zelf gezet en bevatten een dik ophogingspakket van klei met veenvlekken. In de bouwvoor bevinden zich enkele puinspikkels. Op een diepte van ongeveer 1 m gaat de boring over in natuurlijke veenpakketten. Rond de terp bevindt zich een mogelijke ringsloot. Een boring (19) hierin bestond vanaf de bouwvoor direct uit sterk kleiig veen. De terp is niet onderzocht door RAAP en kan hiermee dus ook niet vergeleken worden.

8 De terp ligt op een gemaaid graslandperceel en is grotendeels bedekt met gras (90%). De overige 10% bestaat uit geringe hoeveelheden van verschillende kruiden. De terp is voornamelijk te begrenzen op basis van de afwezigheid van russenpollen op het oppervlak, terwijl deze op de rest van het perceel wel veelvuldig aanwezig zijn.

9 De terp is erg laag, maar kent geen duidelijke fysieke verstoringen. In het perceel is het waarschijnlijke restant van een ringsloot zichtbaar. Op basis van de boringen kon niet met zekerheid gezegd worden of het hier om een ringsloot gaat. Op GoogleEarth is te zien dat het perceel in het verleden omgeploegd is. Gezien de geringe dikte van de bewoningslaag zijn hierbij waarschijnlijk dusdanige verstoringen aangericht, dat alleen de dieper liggende sporen nog intact zijn.

10 De terp is zeer laag en waarschijnlijk sterk geroerd als gevolg van ploegen. Desalniettemin is de terp vanwege de mogelijke aanwezigheid van een ringsloot extra onderzoek waard. De interpretatie als ringsloot kon op basis van de boring hierin niet bevestigd worden. Hiervoor zal een profiel mogelijk uitsluiting bieden.

RAAP 358 catalogusnummer: 49

1 227580/579171

2 De locatie is gelegen in een rietkraag direct ten noorden van de Matsloot, maar nergens was een spoor van een veenterp te vinden. Een boring ter plaatse gaf ook geen antropogene indicatoren.

3 5

4 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -1,05 (hoogte boring)

5 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP)

6

7 Boring 7 en 90–96. Een boring ter plaatse bleek volledig natuurlijk van opbouw. De ‘vloer’ of bewoningslaag van de veenterpen bestaat in normaal gesproken in vrijwel alle gevallen uit vette, soms verzande klei. Klei was in dit specifieke geval geheel afwezig. Onder een sterk humeuze bouwvoor gaat de boring direct over in nat, zwak amorf zeggegeven. Na overleg met het Drents Plateau is ter plaatse een aantal extra boringen gezet in een 20:25 grid met de hoop hierin ene spoor van de terp aan te treffen. Dit bleek niet het geval. De boringen bevatten een natuurlijke kleiige bovenlaag, die binnen enkele decimeters overgaat in gezond, natuurlijk veen.

8 De locatie ligt in een rietkraag op de oever van de Matsloot met een ondergrond van veraard veen. Op deze ondergrond groeien naast riet (*Phragmites australis*), haagwinde (*Convolvulus sepium*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en kleeftkruid (*Galium aparine*), allen planten die het van nature goed doen op voedselrijke oeverruigtes (Weeda et al. 1999).

9 n.v.t.

10 Van deze terp is geen spoor aangetroffen. Dat in de bouwvoor van de boring enkele puin-spikkels zijn aangetroffen verandert niets aan deze conclusie.

RAAP 358 catalogusnummer: 50

1 227622/679178

2 De terp ligt op een gemaaid graslandperceel en grenst aan de Matsloot. Aan de oostzijde wordt de terp aangesneden door een kavelsloot.

3 2

4 40 cm (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 35 m (Niet onderzocht door RAAP)

6

7 Boring 6. De bodemopbouw laat een extreem dik antropogeen pakket zien. Dit pakket bestaat grotendeels uit rommelige grijze klei met 'veenvlekken' erin. Mogelijk gaat het om opgebrachte terpaarde. De bovenste 50 cm bestaat uit vette, rommelige klei. Dit is waarschijnlijk de oude bewoningslaag. De bouwvoor is sterk verzand. Deze terp is niet onderzocht tijdens het onderzoek van RAAP.

8 De terp is geheel met gras begroeid met hier en daar wat mos.

9 De oostkant van de terp is aangesneden door een kavelsloot. Mogelijk is de terp van oorsprong één grote terp geweest met nummer 51.

10 Deze grote terp, gelegen aan de oever van de Matsloot, is opgehoogd met een dik pakket venige klei. De diepte van deze ophogingslaag is opmerkelijk omdat de terp maximaal 40 cm boven het maaiveld uitsteekt. Mogelijk is dit deels het gevolg van het feit dat een van klei opgeworpen veenterp relatief zwaar is en in het veen wegzakt. Vanaf 50 cm diepte zijn deze lagen nog behoorlijk vochtig. Mogelijk was om de veenterp een ringsloot aanwezig, deze is vaag zichtbaar in het landschap.

RAAP 358 catalogusnummer: 51

- 1 227662/579194
- 2 De veenterp is gelegen op het perceel naast terp nummer 50, direct aan de andere kant van de kavelsloot
- 3 4
- 4 85 cm (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,45
- 5 42 m (Niet onderzocht door RAAP)

- 6
- 7 Boringen 8 - 15. De boringen in het centrum van de terp (8 en 9) bevestigen de visueel beargumenteerde hypothese dat deze terp mogelijk ooit één grote terp heeft gevormd met terp 50. Onder de bouwvoor die uit zandig humeuze klei bestaat, bevindt zich een dik ophogingspakket van klei met bruine venige vlekken. Naar de rand van de terp toe verdwijnen deze venige pakketten uit de boring. De kleiige bovenlaag is nog wel langer herkenbaar. In de boringen buiten de terp gaat een humeus zandige bouwvoor direct over in natuurlijk kleiig veen. Op basis van de boringen kon de terp zo overtuigend begrensd worden. Alle boringen (behalve 13) bevatten archeologische indicatoren in de vorm van puin en aardewerk (alleen boring 14).
- 8 De terp ligt in een ongemaaid perceel met ruige begroeiing. Voor een groot deel is de terp met gewoon gras begroeid, maar ook staan er veel pluimen van de grote vossenstaart (*Alopecurus pratensis*) op de terp. Pitruspollen komen op het perceel voor, maar zijn op de terp zelf grotendeel afwezig. De overige ruige vegetatie wijkt niet wezenlijk af van de vegetatie op de rest van het perceel, waardoor een kruisraai noodzakelijk was om de grens te bepalen.
- 9 De westkant van de terp is aangesneden door een kavelsloot. Mogelijk heeft de terp oorspronkelijk één grote terp gevormd met terp 50. De bouwvoor die de vondsten bevat is bovenop de terp erg droog, maar kent weinig doorworteling. De boringen meer naar de Matsloot toe (14 en 15) zijn binnen 50 cm erg nat.
- 10 De terp is zeker aan de westkant niet meer intact. Wel is de terp vrij hoog en zit er veel vondstmateriaal bovenin de boringen op het centrale deel van de terp. Omdat de terp in het onderzoek van RAAP niet meegenomen is, moet de huidige staat als een nulmeting worden beschouwd.

RAAP 358 catalogusnummer: 52

1 227632/579797

2 De terp ligt geïsoleerd van de andere terpen, ongeveer 600 meter ten noorden van de Matsloot.

3 1

4 45 cm (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,75

5 35 m (Niet onderzocht door RAAP)

6

7 Boring 26. De boring laat een dikke bouwvoor zien van zandige klei. Hierin bevinden zich enkele puinspikkels. Onder de dikke bouwvoor bevindt zich een ophogingspakket van veraard veen, dat scherp overgaat in venige klei. De terp is niet onderzocht door RAAP en kan hiermee dus ook niet vergeleken worden.

8 De terp bestaat voor 90% uit grasland en wordt beweid. Verder groeien er in kleine hoeveelheden enkele kruiden.

9 De terp lijkt uiterlijk gaaf, maar de boer die het land gebruikt wist te vertellen dat zijn voorganger ooit had geprobeerd 'die lastige bult' te egaliseren, maar hierbij op veel grote stenen stuitte en het project staakte. Aangenomen mag worden dat deze exercitie enige schade heeft achtergelaten.

10 De uiterlijk gave terp lijkt in goede staat te zijn en is nauwelijks vertrappt door het vee dat er graast. De bodem is tot op twee meter beneden maaiveld behoorlijk droog, waardoor organisch materiaal in de bewoningslagen waarschijnlijk geheel vergaan is.

RAAP 358 catalogusnummers: 53 en 54

- 1 228430/579420
- 2 Nabij de zandgaten aan de oostkant van de Matsloot.
- 3 5
- 4 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -1 (hoogte boring)
- 5 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP)

- 6
- 7 Boringen 23 – 25 en 97 – 129. Ter plaatse van de vermoedelijke locatie van de terpen 53 en 54 zijn een aantal boringen gezet (23 – 25). Hierbij werden geen sporen van een veenterp aangetroffen. In overleg met het Drents Plateau is besloten het gehele perceel af te boren in een 20:25 grid. Hierbij werden geen archeologische indicatoren aangetroffen. Wel zijn een aantal boringen tot op het zand doorgezet. Hierbij bleek dat zich hier een podzol gevormd had.
- 8 Nergens bleek uit de vegetatie dat hier een veenterp aanwezig was. Het gebied nabij de zandgaten is vrij ruig en veelal begroeid met diverse vossenstaartsoorten en russenpollen in de lagere delen.
- 9 n.v.t.
- 10 Ter plaatse is intensief gezocht naar sporen van beide terpen. De terreinen zijn moeilijk te bereiken, maar eenmaal ter plaatse aangekomen deed niets aan een veenterp denken. Bestudering van het perceel op luchtfoto's (GoogleEarth) bleek ook geen positief resultaat op te leveren. Wel lijkt op de luchtopname zichtbaar dat het terrein in het recente verleden omgeploegd is. Eventueel aanwezige veenterpen zullen hierbij grote schade hebben opgelopen. Op de foto is het perceel waarop de boringen gezet zijn zichtbaar.

RAAP 358 catalogusnummer: 55

- 1 n.v.t.
- 2 De locatie ligt in een perceel dat volgens RAAP is opgehoogd. De terp werd niet aangetroffen. Ook terp 69, die nabij deze terp zou moeten liggen, is niet aangetroffen.
- 3 5
- 4 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -1 (hoogte boring)
- 5 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP)

- 6
- 7 Boring 27 en 130–157. Naast deze boring zijn in het perceel nog enkele snelle prikken met de guts gedaan om te kijken of er enige indicatoren voor veenterpen in te zien waren. Dit bleek niet het geval. De boring liet een vrij complexe opbouw zien van afwisseld veen en kleilagen. Een kleilaagje van 140 - 148 cm is waarschijnlijk het gevolg van oplifting van het veen waartussen dan klei afgezet is. Geen van de aangetroffen lagen leek overtuigend antropogeen. In overleg met het Drents Plateau is ter plaatse een grid van 20:25 mete ruitgezet over de zijde van het perceel waar de veenterpen zich zouden moeten bevinden. Hieruit kwam een beeld naar voren van een terrein dat standaard een ophogingspakket van enkele decimeters bevat. Onder deze zandige ophogingslaag bevindt zich een oude bouwvoor van klei die overgaat in natuurlijke veenpakketten. Plaatselijk is de ophogingslaag verwijderd en bestaat de bovenlaag direct uit klei. In één boring (140) werd een archeologische indicator in de vorm van een dierlijk schedelfragment¹ aangetroffen.
- 8 Nergens bleek uit de vegetatie dat hier een veenterp aanwezig was. Overal op het perceel groeien hoge distels en zuring. Alhoewel zuring op enkele terpen een indicatieve soort is gebleken, is hier geen vorm in te ontdekken.
- 9 n.v.t.
- 10 Er zijn geen sporen van een terp aangetroffen. Ook na een intensief booronderzoek werd noch deze terp, noch terp 69 aangetroffen. Een boer wist te vertellen dat het aanvankelijk opgehoogde perceel deels weer afgegraven was.

¹mondelijke mededeling van mw. drs. H. Halici

RAAP 358 catalogusnummer: 69

- 1 n.v.t.
- 2 De locatie ligt in een perceel dat volgens RAAP is opgehoogd. De terp werd niet aangetroffen. Ook terp 55, die nabij deze terp zou moeten liggen, is niet aangetroffen.
- 3 5
- 4 n.v.t.(Niet onderzocht door RAAP). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,9 (hoogte boring)
- 5 n.v.t. (Niet onderzocht door RAAP)

- 6
- 7 Boring 28 en 130–157. De boring liet een vrij complexe opbouw zien van afwisseld veen en kleilagen. Een kleilaagje van 140 - 148 cm is waarschijnlijk het gevolg van oplifting van het veen waartussen dan klei afgezet is. Geen van de aangetroffen lagen leek overtuigend antropogeen. Naast deze boring is een verkennend booronderzoek uitgevoerd om de terpen 55 en 69 op te sporen. Dit bleek helaas een vruchteloze poging (zie ook terp 55).
- 8 Nergens bleek uit de vegetatie dat hier een veenterp aanwezig was. Overal op het perceel groeien hoge distels en zuring. Alhoewel zuring op enkele terpen een indicatieve soort is gebleken, is hier geen vorm in te ontdekken. Daarnaast groeien er gras en verscheidene vossenstaartsoorten (*Alopecurus* sp).
- 9 n.v.t.
- 10 Er zijn geen sporen van een terp aangetroffen. Ook na een intensief booronderzoek werd noch deze terp, noch terp 55 aangetroffen. Een boer wist te vertellen dat het aanvankelijk opgehoogde perceel deels weer afgegraven was.

RAAP 358 catalogusnummer: n.v.t.= 77

1 228247/577941

2 De terp ligt enigszins geïsoleerd in een perceel dat ongeveer 200 meter ten zuiden van de Onlandse Dijk begint. De terp ligt enkele tientallen meters ten zuiden van de kavelsloot. Veenterp 47 ligt enkele tientallen meters ten westen van deze terp.

3 1

4 25 cm. Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,6

5 40 m (Niet onderzocht door RAAP)

6

7 Boring 51. De boring bevat een humeus kleiige bovenlaag van ongeveer 30 cm, die zeker in de eerste 20 cm extreem droog is. In deze rommelige kleilaag bevinden zich enkele puin-spikkels. De kleilaag gaat over in een dik pakket veraard veen dat vervolgens op 150 cm diepte overgaat in veen. Dit niet-geoxideerde veen is nog maar 20 cm dik en gaat dan over in dekzand. In het dekzand is lichte podzolvorming waargenomen.

8 De terp is bijna geheel met gras begroeid en wijkt qua vegetatie niet af van de rest van het perceel.

9 De terp is als een duidelijke verhoging zichtbaar. De bodem wordt nooit echt nat, hoewel die vanaf ongeveer 20 cm wel wat vochtig wordt. Op een diepte van 170 cm ligt dekzand.

10 De terp is uiterlijk gaaf, hoewel de steile randen en de langgerekte vorm als een aanwijzing voor beschadiging gezien kunnen worden. Mogelijk gata het hier niet om een terp, maar om een bewoonde zandopduiking.

4.2 Deelgebied Peizermade

RAAP 84 catalogusnummer: 39

- 1 230980/576410
- 2 De terp ligt in de Weeringsbroeken, geïsoleerd van de andere door RAAP als eenduidige veenterpen gekenmerkte exemplaren, ongeveer 650 m ten zuidoosten van de Zanddijk en 150 m ten zuidwesten van de Drentschedijk.
- 3 2
- 4 35 cm (RAAP: 75). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,4
- 5 40 m (RAAP: 25x30)

- 6
- 7 Boring 84. De voor veenterpen kenmerkende kleiige bovenlaag is in de boring niet zichtbaar. De guts bevat direct rommelig veraard veen. Dit veen gaat vanaf 95 cm geleidelijk over in kleiig veen en uiteindelijk in mineraalarm veen. Ook in de boring van RAAP is vanaf de bouwvoor veen aanwezig. Wel is de oxidatie van het veen nog minder ver gevorderd. Daardoor is er nog geen sprake van een dik pakket veraard veen. Het onderscheiden van meerdere lagen in de eerste 45 cm geeft aanleiding te veronderstellen dat het perceel ten tijde van het onderzoek van RAAP nog niet door ploegactiviteiten verstoord was.
- 8 De terp is begroeid met brandnetels, zuring, vossenstaart en gras. In het perceel rond de terp staan veel russenpollen die op de terp zelf ontbreken.
- 9 De terp is duidelijk in het veld zichtbaar. Er zijn aan de oppervlakte geen grote fysieke verstoringen zichtbaar.
- 10 De terp is goed bewaard, maar wel behoorlijk in hoogte afgenomen sinds het onderzoek van RAAP. Ook is de groei van brandnetels op het perceel een indicator dat de bodem licht verstoord is. Op GoogleEarth is te zien dat de terp in het recente verleden door ploegen beschadigd is.

RAAP 84 catalogusnummer: 54

1 229615/576535

2 Dit is de meest westelijk gelegen terp van dit deelgebied. De terp bevindt zich ongeveer 400 m ten westen van de Groningerweg en ongeveer 200 m ten westen van de Nieuwe Sloot.

3 3

4 20 cm (RAAP: 75-100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,45

5 25 m (RAAP: 35)

6

7 Boringen 85 - 87. In boringen 85 en 86 bevindt zich dekzand binnen 70 cm. In boring 87, die naast de verhoging gezet is en dus al een lagere aanvangsdiepte heeft bevindt het dekzand zich pas op 90 cm. Dit geeft aanleiding te veronderstellen dat het hier niet gaat om een terp, maar om een bewoningslocatie op een natuurlijke zandkop. Op het zand bevindt zich een venige smeerlaag. Deze veenlaag wordt door RAAP omschreven als 'gyttja-achtig'. RAAP herkent in de terp nog een zeer complexe opbouw. Deze is nu niet meer aanwezig.

8 De begroeiing van de terp bestaat voor 70% uit gras. Ook is op de terp redelijk veel brandnetel aanwezig. 10% van de plantengroei op de terp bestaat uit riet. Ook zijn op de terp een aantal kale plekken in de vorm van molshopen aanwezig.

9 In het maaiveld is een duidelijke verhoging zichtbaar.

10 Op basis van de boringen is de interpretatie als terp discutabel. Wel is de hoogte bijna zeker bewoond geweest, getuige de vele kogelpotscherven aan het oppervlak. Mogelijk is de oorspronkelijke opbouw als gevolg van landbouwactiviteiten verdwenen. Er is nu in ieder geval niets meer van over.

RAAP 84 catalogusnummer: 55

- 1 229704/576514
- 2 De terp ligt in de Broekenweering, op ongeveer 500 meter ten oosten van de Groningerweg en 160 meter ten westen van de Nieuwe Sloot.
- 3 1
- 4 25 cm (RAAP: 100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,2
- 5 15 m (RAAP: 40)

- 6
- 7 Boring 88. Onder de zandige bouwvoor bevindt zich een laag veraard veen. Op 80 cm diepte gaat de boring over in veen. Dit veen gaat op 110 cm over in dekzand. Ook in deze boring is de opbouw die RAAP meent te herkennen veel complexer dan de opbouw die nu nog in de boring herkenbaar is. Waarschijnlijk is dit zowel toe te schrijven aan achteruitgang van de terp door uitdroging als aan landbouwactiviteiten. De plantengroei op de terp is indicatief voor sterke verstoring.
- 8 De terp ligt in een extreem ruig begroeid perceel met hoge brandnetels en een grote distelsoort, de kale jonker (*Cirsium palustre*).
- 9 De terp is als een duidelijke verhoging zichtbaar. De relatief ondiepe ligging van het dekzand doen echter vraagtekens rijzen omtrent de vraag of het hier echt om een veenterp gaat, of om een bewoonde dekzandkop. De sloten aan beide kanten van de verhoging hebben mogelijk enige schade aangericht.
- 10 De verhoging in het landschap is op basis van de huidige gegevens niet meer zonder meer als terp te herkennen. In ieder geval is de opbouw zoals die door RAAP beschreven is geheel verdwenen.

RAAP 84 catalogusnummer: 57

- 1 229665/576282
- 2 De terp ligt in de Broekenweering op 170 m ten westen van de Nieuwe Sloot en 180 m ten noorden van de Zanddijk.
- 3 1
- 4 30 cm (RAAP: 80-100). Maximale hoogte t.o.v. NAP: -0,4
- 5 22 m (RAAP: 40)

- 6
- 7 Boring 89. De zandig kleiige bovengrond is 35 cm dik en bevat naast houtskool enkele (verbrande) leembrokken. Deze bovengrond gaat over in een dik pakket veraard veen, dat op 80 cm vervolgens weer overgaat in veen. De veraarde veenlaag doet rommelig aan en bevat zandbrokjes. Deze laag is dan waarschijnlijk ook grotendeels antropogeen. De opbouw van de terp is vergelijkbaar met de boring van RAAP, al bevat die in de bovengrond meer differentieerbare lagen.
- 8 De terp is begroeid met pitruspollen, distels en riet. Het overgrote deel wordt echter in beslag genomen door hoog gras.
- 9 De terp is ondanks de ruige begroeiing van het perceel als een duidelijke verhoging in het landschap zichtbaar.
- 10 De terp is in opbouw achteruit gegaan, maar is wel veel beter bewaard gebleven dan de enkele honderden meters westelijker liggende terpen 54 en 55.

RAAP 84 catalogusnummer: 58

- 1 230110/576050
- 2 De terp ligt enkele tientallen meters ten westen van de Woudrustlaan en ongeveer 150 m ten zuiden van de Zanddijk. Dit is waarschijnlijk de terp die in het voorjaar van 1930 is onderzocht door Van Giffen.
- 3 5
- 4 n.v.t. (RAAP: niet vermeld)
- 5 n.v.t. (RAAP: niet vermeld)

- 6
- 7 Boring 162 – 165. Omdat de terp aan de oppervlakte niet zichtbaar was, is op de locatie die door RAAP aangegeven is een boring gezet en zijn vier boringen in alle windrichtingen ten opzichte van dit punt geplaatst. Hierbij zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en ook geen antropogene lagen. De boringen bevatten een moerige zandige bovenlaag van ongeveer 50 cm, die geleidelijk overgaat in de c-horizont. In twee boringen is nog een zandige veenlaag aanwezig. De opbouw van de bodem zoals RAAP die beschrijft is grotendeels verdwenen.
- 8 De terp ligt op een gemaaid graslandperceel.
- 9 Alle percelen aan de westkant van de Woudrustlaan vertonen een licht helling aan de kant van de woudrustlaan. Deze helling wordt veroorzaakt door de natuurlijke welving van het dekzand. Een 'extra' verhoging hierin, in de vorm van een terp, is niet meer in het landschap herkenbaar.
- 10 Op GoogleEarth is zichtbaar dat het perceel omgeploegd is. Waarschijnlijk is dit er mede debet aan dat ter plaatse van de terp niets meer terug te vinden is. De opbouw van de boring is een typisch voorbeeld van een tot in de c-horizont verstoorde bodem. Niet uit te sluiten valt dat eventuele ingegraven sporen in de c-horizont nog wel terug te vinden zijn.

5 Conclusies

Uit de hernieuwde inventarisatie van veenterpen blijkt dat de staat van de terpen ronduit alarmerend is. Voor de terpen die destijds door RAAP onderzocht zijn, is het mogelijk een vergelijking te maken. Vrijwel alle terpen zijn zowel in opbouw als in hoogte extreem achteruit gegaan als gevolg van verdroging en intensief gebruik van sommige percelen door de mens. Wanneer uitgegaan wordt van de laagste hoogte die RAAP opgeeft (vaak wordt een hoogte gegeven in de vorm van: 50–75 cm), dan zijn 9 terpen (1, 4, 12, 16, 20, 38, 39, 41 en 42 van deelgebied 1) niet afgenomen in hoogte. De overige terpen zijn gemiddeld zo'n 40% in hoogte afgenomen, met uitersten van slechts 10% (terp 3, deelgebied 1) tot 80% (terp 9 en 10, deelgebied 1). Eén terp is toegenomen in hoogte (39) van 50 naar 60 cm. Dit is een verwaarloosbaar verschil. Ten aanzien van de diameter valt op dat hier in grote lijnen niet veel aan veranderd is. In enkele gevallen valt de meting van RAAP hoger uit, in andere gevallen die van ARC. Deze verschillen zijn grotendeels te wijten aan het feit dat deze begrenzing niet absoluut is. Twee door RAAP nog wel herkende terpen zijn nu überhaupt niet meer teruggevonden. Het gaat om de terp 2 uit deelgebied 1 en terp 58 uit deelgebied 2. De kleiige bovenlaag die de bovengrond van de meetse terpen vormt, is in veel gevallen tot één laag geworden. Dit komt deels door verdroging, waarbij bijvoorbeeld venige klei niet meer als zodanig herkenbaar is, maar in enkele gevallen ook als gevolg van fysieke aantasting in de vorm van verploegen of vertrappen. De veenpakketten waaruit de terpen deels zijn opgeworpen, zijn in vrijwel alle gevallen tot op grote diepte veraard (par. 3.2). Bij de planontwikkeling in het gebied verdient het aanbeveling rekening te houden met deze achteruitgang. Meer onderzoek is nodig om tot een uitspraak te komen over de vraag welke invloed een kunstmatige vernatting zal hebben op de sterk veraarde terpen. Doordat veraard veen niet langer de natuurlijke stevigheid en samenhang van 'gezond' veen heeft, leidt vernatting mogelijk tot een ongewenste, verdere achteruitgang van de terpen.

Naar aanleiding van de resultaten wordt een aantal terpen aanbevolen voor verder onderzoek. In overleg met drs. M. Vorenhout van de Vrije Universiteit is besloten om bij deze aanbeveling voor verdere monitoring vooral uit te gaan van archeologisch inhoudelijke argumenten. Het gaat hierbij ten eerste om de terpen 38 en 39 van deelgebied 1. Ten eerste hebben deze terpen door de ringsloot die beide terpen omsluit een duidelijke samenhang. Interessant is om uit te vinden of hier sprake is van twee bewoningslocaties, of van verschillende activiteitsgebieden binnen één nederzetting. Deze terpen zijn ook wat betreft bodemopbouw behoorlijk goed geconserveerd. Ook bijzonder interessant is terp 12 uit deelgebied 1. Deze kleine terp is wat betreft opbouw nauwelijks achteruit gegaan sinds het onderzoek

van RAAP. Daarnaast is juist terp 58 van deelgebied 2 interessant. Deze terp is in 1930 deels opgegraven door van Giffen, is als zwaar beschadigd gekwalificeerd in de inventarisatie van RAAP en is nu in het geheel niet meer herkenbaar. Hier zou een proefsleuf kunnen uitwijzen wat er nog aan ingegraven grondsporen in de ondergrond aanwezig zijn. De resultaten hiervan kunnen leiden tot een beter onderbouwde waardering van de slecht geconserveerde veenterpen.

Wat betreft de uitvoerbaarheid van het Plan van Aanpak zijn enkele opmerkingen gewenst. Enkele veenterpen zijn op basis van de vegetatie goed te begrenzen, maar het reliëf is slecht zichtbaar op foto's. Wellicht is het een goed idee voor de foto's in het najaar, wanneer de vegetatie minder dominant is, nog eens een ronde langs de terpen te maken. Zoals in de inleiding reeds is aangegeven, behoort de mogelijke functie van de veenterpen niet tot de vragen van dit onderzoek. Desalniettemin gaf het veldwerk wel aanleiding om met een mogelijk alternatief te komen. De veenterpen liggen in een gebied dat bezaaid is met pitrus. Pitrus is een plant die gebruikt kan worden voor allerlei vlechtwerken, zoals matten, stoelzittingen en dakbedekking (Weeda et al. 1999, p. 27). Meer onderzoek is hier gewenst.

6 Samenvatting

De polders Matsloot-Roderwolde en Peizer- en Eeldermeden worden omgevormd tot een waterbergingsgebied. In het gebied ligt een groot aantal veenterpen. Deze zijn in de jaren '90 van de 20e eeuw geïnventariseerd door RAAP. De nieuwe planontwikkeling in het gebied bood een goede mogelijkheid om alle terpen nog eens te inventariseren en vast te stellen in hoeverre de staat van de veenterpen achteruit is gegaan. De resultaten zijn alleszins alarmerend. De terpen zijn tot op grote diepte uitgedroogd, extreem ingeklonken en dus in hoogte afgenomen, en zelfs her en der verploegd.

Literatuur

- Casparie, W.A., 1988. Laat-middeleeuwse veenterpen in Neerwolde. In: M. Bierma, A.T. Clason, E. Kramer & G.J. de Langen (red.), *Terpen en wierden in het Fries-Groningse kustgebied*. Groningen, pp. 196–213.
- Giffen, A.E. van, 1931. Mededeeling omtrent het systematisch onderzoek, verricht in de jaren 1928, 1929 en 1930. *Vereeniging voor Terpenonderzoek, dertiende, veertiende en vijftiende jaarverslag*, pp. 16–46.
- Jager, C., 1990. *Veenterpen in Neerwolde. Het aardewerk van terp nr. 3*. Biologisch-Archaeologisch Instituut (doctoraalscriptie).
- Klungel, A.E., 1971. Veenterpen ten zuidwesten van Groningen. *Boor en spade* 17, pp. 188–197.
- Milojkovic, J., 2007. *Archeologisch Bureauonderzoek Waterbergingsgebieden Roden-Norg en Peize*. Assen (Arcadis 110312/NA7/236/00318).
- Scholte Lubberink, H.B.G., 1994. *Archeologisch onderzoek in de polder Peizer- en Eeldermeden (provincie Drenthe): adviezen met betrekking tot de bescherming van veenterpen*. Amsterdam (RAAP-rapport 84).
- Scholte Lubberink, H.B.G., 1998. *Polder Matsloot-Roderwolde. Provincie Drenthe. Een archeologische inspectie van veenterpen*. Amsterdam (RAAP-rapport 358).
- Vilsteren, V.T. van, 1992. Overblijfselen eener verbazend armelijke en eenvoudige kultuur; Opkomst en ondergang van proto-ambachtelijke bierbrouwers in Drenthe in de 13de eeuw. *Oudheidkundige Mededelingen uit het Rijksmuseum van Oudheden* 72, pp. 117–150.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1999. *Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties*. Amsterdam.
- Ytsma, W., 2007. *Middeleeuwse veenterpen in de Peizermeden*. Rijksuniversiteit Groningen (doctoraalscriptie).

Bijlage 1 Boorstaten

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)		s4	uiterst siltig
K	klei	z1	zwak zandig
L	leem	z3	sterk zandig
V	veen		
Z	zand		
		grind (onderdeel van lithologie)	
		g2	matig grindig
bijmengsel (onderdeel lithologie)			
k1	zwak kleiig		humus (onderdeel lithologie)
k3	sterk kleiig	h1	zwak humeus
km	mineraalarm	h2	matig humeus
s1	zwak siltig	h3	sterk humeus
s2	matig siltig		
s3	sterk siltig		

boring 1 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

diepte	lithologie	kleur	grens	
55	Kz3h2	donker bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor.
70	Ks1h3	donker bruin	geleidelijk	<i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor.
88	Ks1h3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor.
95	Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
120	Ks1h3g2	grijsbruin	scherp	
125	Ks1h1	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
130	Ks1h1	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
138	Vk1	donker bruin	scherp	
150	Ks2	donker bruin	geleidelijk	<i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> rommelig.
200	Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Opmerkingen:</i> kleibrok op 190.

boring 2 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

diepte	lithologie	kleur	grens	
35	Kz3	donker bruin	geleidelijk	<i>Plantenresten:</i> veel. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling droog.
50	Ks2	licht grijs	geleidelijk	
85	Vkm	donker grijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin.
90	Ks3	donker grijs	geleidelijk	<i>Plantenresten:</i> weinig.
100	Ks1	donker grijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin, huttenleem. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
200	Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Opmerkingen:</i> oxidatiegrens 150.

boring 3 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

diepte	lithologie	kleur	grens	
25	Kz3	donker bruin	geleidelijk	
55	Ks3h1	grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
100	Vkm	donker zwartbruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
200	Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 4 <i>Boormethode: edelmanboring, guts.</i>			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Kz3	donker grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor groen glazuur.
50 Ks2h2	donker grijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> betredingshorizont. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling rommelig.
100 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.
boring 5 <i>Boormethode: edelmanboring. bv</i>			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Zs3h2	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
50 Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker grijs. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> betredingshorizont.
140 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven.
145 Zs1h1	licht grijs	scherp	
200 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven.
boring 6 <i>Boormethode: edelmanboring.</i>			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Zs3h1	licht grijs	geleidelijk	<i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
48 Ks1h3	donker grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> betredingshorizont. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling oud oppervlak.
55 Vk3	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> betredingshorizont. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
190 Ks1h3	grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
200 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Plantenresten:</i> veel.
boring 7 <i>Boormethode: guts.</i>			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Zs1h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling rommelig.
180 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Plantenresten:</i> veel.
200 Vk3	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Opmerkingen:</i> kleiig.
boring 8 <i>Boormethode: guts.</i>			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
75 Kz3h2	licht grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
160 Ks1h2	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> veenbandjes rommelig.
200 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggegeven. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.

boring 9 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Kz3h2	donker grijs	geleidelijk	<i>Vlekken: matig gevlekt, bruin. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Archeologische indicatoren: puin. Opmerkingen: bouwvoor.</i>
145 Ks1h2	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, bruin. Consistentie: matig slap. Opmerkingen: veenbandjes rommelig.</i>
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: matig amorf.</i>

boring 10 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Kz3h2	donker bruin	scherp	<i>Vlekken: matig gevlekt, bruin. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.</i>
50 Ks1	donker grijs	geleidelijk	
70 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf.</i>

boring 11 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Kz3h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, licht bruin. Plantenresten: weinig. Nieuwvormingen: ijzerconcreties, spoor. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: cultuurlaag. Opmerkingen: bouwvoor.</i>
150 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: matig slap. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>

boring 12 *Boormethode: edelmanboring, guts.*
zeer nat

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Kz3h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, licht bruin. Consistentie: stevig. Plantenresten: weinig. Nieuwvormingen: ijzerconcreties, spoor. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor. Opmerkingen: bouwvoor rommelig.</i>
150 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: slap. Sublagen: kleilagen.</i>

boring 13 *Boormethode: edelmanboring, guts.*
zeer nat

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Kz3h2	donker grijs	scherp	<i>Vlekken: matig gevlekt, licht grijs. Consistentie: stevig. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor. Opmerkingen: bouwvoor rommelig.</i>
150 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: slap.</i>

boring 14 *Boormethode: edelmanboring, guts.*
zeer nat

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
55 Kz3h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, licht bruin. Consistentie: stevig. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Archeologische indicatoren: puin, aardewerk. Bodemkundige interpretaties: cultuurlaag. Opmerkingen: bouwvoor kogelpot leembrokken.</i>
95 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig slap. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
150 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: matig slap. Opmerkingen: hout.</i>

boring 15 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
150 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Consistentie: slap.</i>

boring 16 Boormethode: edelmanboring, guts.
vochtig

diepte lithologie	kleur	grens	
60 Ks3h2	licht grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor rommelig.
130 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen.

boring 17 Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
30 Ks1h2	donker grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
110 Ks1h2	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> veenbandjes rommelig.
200 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> slap.

boring 18 Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
130 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.
185 Ks1h1	licht grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> veenbandjes rommelig.

boring 19 Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
100 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.

boring 20 Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
60 Ks1h1	licht grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor oud oppervlak rommelig.
175 Ks1h2	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> veenbandjes rommelig.
200 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 21 Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
30 Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
145 Ks1h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> veenbandjes rommelig.
200 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> slap.

boring 22 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
130 Ks1h2	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
150 Ks1	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
200 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht grijs. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> vergraven.

boring 23 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
50 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 24 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
70 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
100 Zs1	licht grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> C. <i>Zandmediaanklasse:</i> matig fijn. <i>Geologische interpretaties:</i> dekszand. <i>Opmerkingen:</i> verspoeld.

boring 25 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1h1	licht grijs	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
100 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.

boring 26 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Kz3	donker bruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
110 Ks3	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
200 Ks1	licht bruin	beëindigd	<i>Opmerkingen:</i> venige klei.

boring 27 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
80 Zs3	bruingrijs	geleidelijk	
110 Ks1h2	donker grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
140 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.
148 Ks2h1	licht grijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin.
154 Vk3	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf.
200 Vk3	donker bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Opmerkingen:</i> kleilig.

boring 28 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
70 Zs3	bruingrijs	scherp	<i>Zandmediaanklasse: zeer fijn. Opmerkingen: rommelig.</i>
85 Vk3	bruin	geleidelijk	<i>Bijmengsel grootste fractie: stenen, weinig. Opmerkingen: oud oppervlak.</i>
110 Vk1	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf.</i>
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 29 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Zs3	licht grijs	geleidelijk	<i>Zandmediaanklasse: uiterst fijn. Opmerkingen: bouwvoor.</i>
60 Ks1	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, bruin. Consistentie: matig stevig.</i>
150 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
200 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Opmerkingen: kleiig.</i>

boring 30 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
70 Ks4h2	licht grijsbruin	geleidelijk	<i>Vlekken: matig gevlekt, licht bruin. Plantenresten: weinig. Nieuwvormingen: ijzerconcreties, weinig. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor. Opmerkingen: bouwvoor.</i>
90 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, donker bruin. Consistentie: stevig. Nieuwvormingen: roestvlekken, weinig. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: terpaarde. Opmerkingen: oud oppervlak.</i>
135 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig slap. Bodemkundige interpretaties: rommelig.</i>
150 Vk1	licht bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: matig slap.</i>
200 Vk3	licht grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen.</i>

boring 31 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h1	licht bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties: bouwvoor. Opmerkingen: bouwvoor.</i>
60 Ks2h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, licht bruin. Consistentie: stevig. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: terpaarde. Opmerkingen: oud oppervlak.</i>
120 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig stevig. Bodemkundige interpretaties: rommelig. Opmerkingen: rommelig.</i>
150 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: zeggeveen. Consistentie: matig slap. Sublagen: kleilagen. Opmerkingen: kleiig.</i>

boring 32 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4	licht grijs	geleidelijk	<i>Vlekken: matig gevlekt, bruin. Opmerkingen: rommelig.</i>
45 Ks1h2	donker grijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Vlekken: matig gevlekt, bruin. Nieuwvormingen: roestvlekken, weinig. Bodemkundige interpretaties: cultuurlaag. Opmerkingen: oud oppervlak.</i>
110 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
150 Vk3	donker grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Opmerkingen: kleiig.</i>

boring 33 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4	licht bruin	geleidelijk	<i>Plantenresten:</i> weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
40 Ks2h2	donker grijsbruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
110 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk3	licht bruin	beëindigd	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht grijs. <i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 34 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h1	licht bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
50 Ks1	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak veenbrokken.
100 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
150 Vk3	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 35 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4	donker bruin	diffuus	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
40 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig.
110 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk3	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 36 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h1	donker bruin	scherp	<i>Plantenresten:</i> veel. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
90 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk1	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 37 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
30 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig.
90 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk3	donker bruingrijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 38 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Kz3h1	geelgrijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> droog.
35 Ks1h2	donker bruin	geleidelijk	<i>Sublagen:</i> veenlagen. <i>Opmerkingen:</i> weinig.
70 Vkm	grijsbruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.

boring 39 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Vk3	licht bruingrijs	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
20 Vk3	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
90 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Opmerkingen:</i> droog.
170 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
200 Vk3	licht grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 40 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Vk3	licht bruingrijs	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
40 Ks1h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig kogelpot.
100 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.

boring 41 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Ks1h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig kogelpot.
55 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vk3	licht bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.
150 Vk3	licht grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 42 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Vk3	donker grijsbruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak bouwvoor rommelig.
60 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
130 Vk3	licht grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 43 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4h1	licht bruingrijs	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
35 Kz3h2	licht grijsbruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, veel. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig.
85 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
130 Vk1	licht bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
200 Vk3	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 44 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Ks4	licht bruin-grijs	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
75 Vk1	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> droog.
100 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 45 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
46 Ks2h2	donker grijsbruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
50 Zs1h1	licht grijs-grijs	scherp	
88 Vkm	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
101 Kz1h2	donker bruin-grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
200 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 46 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks3h1	donker grijsbruin	diffuus	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag.
55 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen.

boring 47 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Vk3	donker grijsbruin	diffuus	<i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
75 Ks1h2	grijs	scherp	<i>Consistentie:</i> matig slap.
90 Vk3	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf.
200 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Opmerkingen:</i> kleilig verspoeld.

boring 48 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h2	licht bruin	scherp	<i>Opmerkingen:</i> doorworteling en erg droog.
45 Ks2h1	licht bruin-grijs	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
105 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
200 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.

boring 49 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Kz1	donker grijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor.
30 Ks1	donker grijsbruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig.
110 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
200 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 50 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h1	licht bruin	scherp	<i>Bijmengsel grofste fractie:</i> stenen, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> natuursteen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
30 Ks2h2	donker bruin-grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig.
60 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 51 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4h2	licht bruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
30 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling oud oppervlak rommelig.
150 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
170 Vk3	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Sublagen:</i> kleilagen.
180 Zs1h1	licht grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> AE. <i>Zandmediaanklasse:</i> matig fijn. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand.
200 Zs1	donker bruin	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> BC. <i>Zandmediaanklasse:</i> matig fijn. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand.

boring 52 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
80 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 53 *Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
80 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.

boring 54 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
30 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
80 Vk1	licht bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
100 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 55 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
100 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.

boring 56 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruingrijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
60 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
90 Vk3	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk3	donker bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 57 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	licht bruin grijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
60 Ks2h2	donker bruin grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, licht bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
70 Zs1h1	donker grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> AE. <i>Zandmediaanklasse:</i> matig fijn. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand.

boring 58 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1	donker bruin grijs	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Opmerkingen:</i> erg droog.
110 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
115 Ks1	donker bruin grijs	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Opmerkingen:</i> erg droog.
145 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen.

boring 59 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Ks1	donker bruin grijs	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, spoor, aardewerk. <i>Opmerkingen:</i> erg droog kogelpot.
85 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen.

boring 60 *Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Ks1	donker bruin grijs	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, spoor, aardewerk. <i>Opmerkingen:</i> erg droog.
140 Vk3	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen.

boring 61 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Ks2h2	donker grijsbruin	diffuus	<i>Archeologische indicatoren:</i> HKF1 leem PUI. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
100 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
105 Ks1	grijs	scherp	
150 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
200 Vk3	donker grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen.

boring 62 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks4	licht bruin	diffuus	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
50 Ks2h2	donker grijsbruin	diffuus	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Archeologische indicatoren:</i> glas. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling leembrokken puinspikkels.
100 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
105 Ks1	grijs	scherp	<i>Sublagen:</i> veenlagen.
170 Vk1	licht bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.
200 Vk3	licht grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Consistentie:</i> slap.

boring 63 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	donker grijsbruin	diffuus	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Opmerkingen:</i> leembrokken.
30 Ks4	bruinrood	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> huttenleem. <i>Opmerkingen:</i> lemig.
60 Ks2h3	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling rommelig.
85 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 64 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
45 Ks4	bruinrood	scherp	<i>Nieuwvormingen:</i> ijzerconcreties, spoor. <i>Opmerkingen:</i> lemig.
60 Vk1	donker geel	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Zs1	licht bruin	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> B. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand.

boring 65 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
45 Ks4	licht grijs	diffuus	<i>Archeologische indicatoren:</i> puin.
55 Vz3	donker bruin	diffuus	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
80 Zs1h1	bruingrijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> AE. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand.

boring 66 *Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks4	licht bruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
40 Vz3	donker bruingrijs	diffuus	<i>Bodemhorizont:</i> AE. <i>Geologische interpretaties:</i> dekzand. <i>Opmerkingen:</i> rommelig moerig.
65 Zs1	licht grijs	beëindigd	

boring 67 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks1	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Vlekken:</i> matig gevlekt, donker bruin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag.
40 Zs1	donker grijs	beëindigd	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.

boring 68 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks4	grijsbruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, spoor. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> verbrand bot puinspikkels.
100 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 69 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks3h2	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> kogelpot.
100 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 70 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig.
100 Vk3	donker bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 71 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks3h2	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor.
70 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vk3	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 72 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	donker grijs	diffuus	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor.
40 Ks1h2	donker grijsbruin	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor. <i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Opmerkingen:</i> kogelpot.
90 Vkm	donker bruin	diffuus	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vk3	donker bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Sublagen:</i> kleilagen.

boring 73 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Ks2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Archeologische indicatoren:</i> puin. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak.
120 Vk1	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> vergraven. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
200 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig stevig.

boring 74 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks4	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> bouwvoor doorworteling.
55 Lz1	licht bruin	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Archeologische indicatoren:</i> huttenleem. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> betredingshorizont. <i>Opmerkingen:</i> lemig.
100 Ks1h3	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> terpaarde. <i>Opmerkingen:</i> oud oppervlak rommelig.
160 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
200 Vk3	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap.

boring 75 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks4	licht bruin	diffuus	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor.
30 Ks2	donker bruingrijs	scherp	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig.
120 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
150 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 76 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks4	donker bruingrijs	diffuus	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, bruin. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor.
45 Vz3	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vk1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen.

boring 77 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks4h1	licht bruingrijs	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
105 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Consistentie:</i> matig stevig. <i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> kleilig.
200 Vk3	licht bruingrijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> rietveen. <i>Consistentie:</i> matig slap. <i>Laagtrends:</i> kleilig aan de basis.

boring 78 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Bodemkundige interpretaties: terpaarde. Opmerkingen: oud oppervlak doorworteling.</i>
110 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig stevig. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
170 Vk3	licht bruingrijs	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: rietveen. Laagtrends: kleiig aan de basis.</i>
200 Zs1	licht geel	beëindigd	<i>Bodemhorizont: C. Zandmediaanklasse: matig fijn. Geologische interpretaties: dekzand.</i>

boring 79 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
90 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig stevig. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
100 Vk1	licht bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: rietveen. Consistentie: matig slap.</i>

boring 80 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Ks2h2	donker grijsbruin	scherp	<i>Vlekken: matig gevlekt, bruin. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor.</i>
120 Vz3	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
160 Ks1h2	grijsbruin	diffuus	<i>Bodemhorizont: , antropogeen.</i>
200 Vz1	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf.</i>

boring 81 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
45 Ks2h2	donker grijsbruin	scherp	<i>Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Archeologische indicatoren: puin, aardewerk.</i>
95 Vz1	donker bruin	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
110 Ks2h2	bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen.</i>
200 Vz1	donker bruin	beëindigd	<i>Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>

boring 82 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
45 Ks1	roodbruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren: aardewerk. Opmerkingen: veel leembrokken.</i>
100 Vz3	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
110 Vk3	licht grijs	scherp	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
120 Zs1h1	licht grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont: AE.</i>

boring 83 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks1	roodbruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: cultuurlaag. Opmerkingen: oud oppervlak veel leembrokken.</i>
60 Lz3	licht bruin	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Archeologische indicatoren: puin. Bodemkundige interpretaties: betredingshorizont. Opmerkingen: leembrokken.</i>
70 Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Archeologische indicatoren: fijn verdeeld houtskool, weinig. Bodemkundige interpretaties: terpaarde.</i>
100 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Veen soorten: rietveen. Consistentie: matig stevig.</i>
150 Vk1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: , antropogeen. Veen amorfiteit: matig amorf. Consistentie: matig stevig. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>

boring 84 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
95 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard. Opmerkingen: rommelig.</i>
100 Vk3	donker bruin	diffuus	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf.</i>
190 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: matig amorf. Veen soorten: zeggeveen.</i>

boring 85 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Zs1	licht grijs	diffuus	<i>Archeologische indicatoren:</i> aardewerk. <i>Opmerkingen:</i> kogelpot.
70 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> , antropogeen. <i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
80 Zs1	licht grijs	diffuus	<i>Opmerkingen:</i> doorworteling.
95 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> cultuurlaag. <i>Opmerkingen:</i> rommelig smeerlaag.
120 Zs1	licht grijsgeel	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> C.

boring 86 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Zs1h3	grijsbruin	diffuus	
60 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Opmerkingen:</i> smeerlaag.
65 Zs1	licht grijs	scherp	<i>Bodemhorizont:</i> E.
80 Zs1	roodbruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont:</i> B.
100 Zs1	grijsgeel	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> C.

boring 87 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
90 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> bosveen.
110 Zs1	licht grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> E.

boring 88 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1h1	donker grijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor.
80 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf. <i>Veen soorten:</i> zeggeveen.
110 Vkm	donker bruin	scherp	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Opmerkingen:</i> slap.
130 Zs1	donker grijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont:</i> EB.

boring 89 *Boormethode: edelmanboring, guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Zs1	donker bruingrijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> bouwvoor. <i>Opmerkingen:</i> leembrokken.
80 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard. <i>Opmerkingen:</i> rommelig zandbrokjes.
125 Vkm	donker bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.
130 Vkm	donker bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Opmerkingen:</i> smeerlaag.

boring 90 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten:</i> spoor.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 91 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Sublagen:</i> kleilagen. <i>Plantenresten:</i> spoor. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, weinig.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 92 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten:</i> spoor. <i>Nieuwvormingen:</i> roestvlekken, spoor.
50 Vz1	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 93 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 94 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 95 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Sublagen: kleilagen.</i>

boring 96 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 97 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
50 Vk3	grijsbruin	scherp	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Opmerkingen: licht zandig.</i>
70 Zs1	grijs	beëindigd	

boring 98 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 99 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 100 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 101 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijs	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 102 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
150 Ks1	bruin	scherp	
153 Zs1	zwart	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: A. Geologische interpretaties: dekzand.</i>
170 Zs1	grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: E. Geologische interpretaties: dekzand.</i>
200 Zs1	roodbruin	beëindigd	<i>Bodemhorizont: B. Geologische interpretaties: dekzand.</i>

boring 103 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: veel.</i>
30 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 104 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
45 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 105 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 106 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 107 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 108 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 109 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
70 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 110 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf. Plantenresten: weinig.</i>
200 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 111 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 112 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
200 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 113 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 114 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 115 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 116 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 117 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 118 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
110 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
200 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	<i>Plantenresten: weinig.</i>

boring 119 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
110 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
200 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	<i>Plantenresten: weinig.</i>

boring 120 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 121 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
45 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
65 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	<i>Plantenresten: weinig.</i>

boring 122 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 123 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
40 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
60 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 124 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
75 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
120 Kz1	blauwgrijs	scherp	<i>Plantenresten: spoor.</i>
180 Zs1	bruin-grijs	beëindigd	<i>Opmerkingen: podzolvorming.</i>

boring 125 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
49 Vkm	zwartbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
60 Vkm	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
80 Vk3	grijsbruin	scherp	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
160 Zs1	bruin-grijs	beëindigd	<i>Opmerkingen: podzolvorming.</i>

boring 126 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
70 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Ks1	blauwgrijs	beëindigd	

boring 127 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
10 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
35 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
65 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Ks1	grijs	beëindigd	

boring 128 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
35 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 129 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	grijsbruin	scherp	<i>Plantenresten: weinig.</i>
35 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: sterk amorf. Bodemkundige interpretaties: (veen) veraard.</i>
70 Vk3	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
140 Kz3	blauwgrijs	beëindigd	<i>Opmerkingen: doorworteling.</i>

boring 130 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
65 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken: sterk gevlekt, licht zwart. Bodemkundige interpretaties: opgebrachte grond. Opmerkingen: rommelig.</i>
75 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 131 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken: sterk gevlekt, licht zwart. Bodemkundige interpretaties: opgebrachte grond. Opmerkingen: rommelig.</i>
70 Ks1	grijs	geleidelijk	
100 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>
130 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 132 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
65 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken: sterk gevlekt, licht zwart. Bodemkundige interpretaties: opgebrachte grond. Opmerkingen: rommelig.</i>
70 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit: zwak amorf.</i>

boring 133 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
75 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
85 Ks1	grijs	geleidelijk	
140 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
180 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 134 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
65 Ks1	grijs	geleidelijk	
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 135 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
80 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
85 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
180 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 136 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
70 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
90 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 137 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
75 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
90 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
180 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 138 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
110 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
140 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> onverbrand bot, weinig.
180 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
200 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 139 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
75 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
90 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
180 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 140 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
65 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
85 Ks1	grijs	geleidelijk	
150 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 141 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
65 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
75 Ks1	grijs	geleidelijk	
130 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 142 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
90 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
105 Ks1	grijs	geleidelijk	
160 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
190 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 143 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
80 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Ks1	grijs	geleidelijk	
150 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
190 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 144 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
80 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Ks1	grijs	geleidelijk	
150 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 145 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
100 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
120 Ks1h2	grijs	geleidelijk	
150 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 146 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
80 Ks1	grijs	geleidelijk	
120 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 147 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
45 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
55 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 148 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Vkm	grijs	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
150 Vk3	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 149 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks1	grijs	geleidelijk	
70 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 150 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 151 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
50 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 152 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
15 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig.
25 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 153 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
100 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 154 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Opmerkingen:</i> puinspikkels.
60 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, spoor.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 155 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
50 Ks1	grijs	geleidelijk	
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 156 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
70 Ks1	grijs	geleidelijk	
100 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.
150 Vk3	grijsbruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 157 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
60 Zs1	bruingrijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht zwart. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> rommelig.
65 Ks1	grijs	geleidelijk	
115 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 158 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> fijn verdeeld houtskool, weinig. <i>Opmerkingen:</i> rommelig , droog.
155 Ks1	grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht bruin. <i>Opmerkingen:</i> veenvlekken.
200 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf.

boring 159 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Ks1	grijs	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig , droog.
80 Ks1	grijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, licht bruin. <i>Opmerkingen:</i> veenvlekken.
200 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> matig amorf. <i>Opmerkingen:</i> kleibandje op 130 cm.

boring 160 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Vkm	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> (veen) veraard.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 161 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Vk3	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor. <i>Opmerkingen:</i> droog.
100 Vkm	bruin	beëindigd	<i>Veen amorfiteit:</i> zwak amorf.

boring 162 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Zs1h2	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig, veenbrokken.
100 Zs1	geel	beëindigd	

boring 163 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1h2	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig, veenbrokken.
70 Zs1	geel	beëindigd	

boring 164 *Boormethode: guts.*

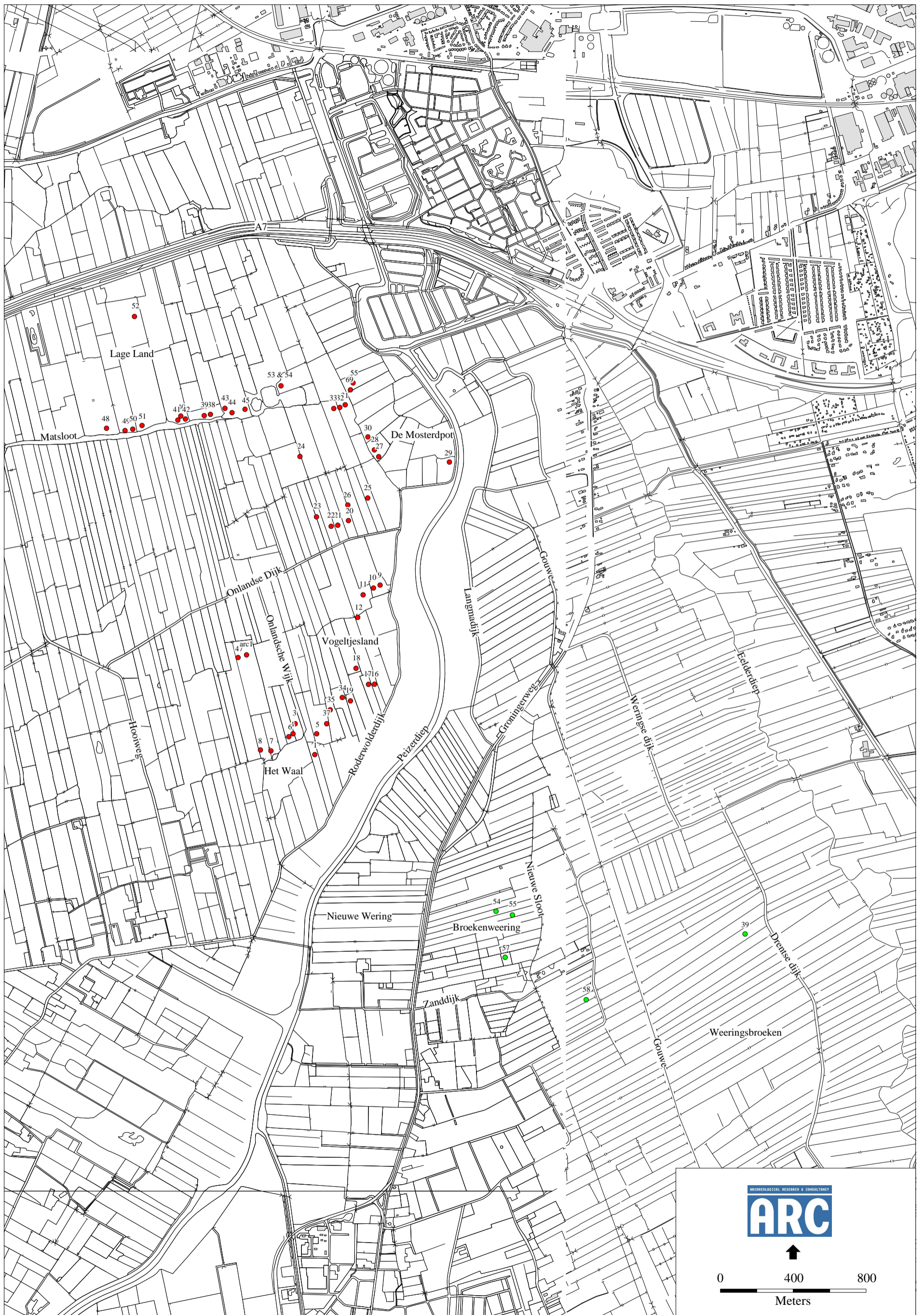
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Zs1h2	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig, veenbrokken.
55 Zs1	oranje	geleidelijk	
85 Zs1	geel	beëindigd	

boring 165 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
50 Zs1h2	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig, veenbrokken.
60 Vz3	bruin	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf.
70 Zs1	grijs	geleidelijk	
90 Zs1	geel	beëindigd	

boring 166 *Boormethode: guts.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
35 Zs1h2	grijsbruin	geleidelijk	<i>Opmerkingen:</i> rommelig, veenbrokken.
45 Vz3	geel	geleidelijk	<i>Veen amorfiteit:</i> sterk amorf.
55 Zs1	grijs	geleidelijk	
75 Zs1	roodgeel	beëindigd	

Bijlage 2. Overzicht van de onderzochte veenterpen. Rood: deelgebied Matsloot-Roderwolde; groen deelgebied Peizer- & Eeldermeden. Kaart: B. Schomaker.